Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 164 (12.818)
16 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ

ЯПОНИЯ СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан, Япония Социалистик партиясининг Т. Нарита (Япония Социалистик партиясининг бош секретари, делегация бошлиғи), Х. Вада, Т. Охара, М. Исибаси, Х. Ямахана, С. Ханю, С. Окада, Т. Токано, К. Сакураи ва С. Окамото ўртоқлардан иборат Москвага келган делегациясини 14 июлда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев қабул қилди.

Н. С. Хрушчев ва Япония Социалистик партияси делегациясининг аъзолари ўртасида бўлган суҳбат вақтида улар ҳар иккала партияни қизиқтираётган масалалар устида ўртоқларча фикрлашиб олдилар. Япония Социалистик партиясининг делегацияси томонидан Н. С. Хрушчевга қилинган конкрет илтимосларга хайрихоҳлик назари билан қаралди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев қатнашди.

Суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

Суҳбатда КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси Г. А. Жуков ва КПСС Марказий Комитети Халқаро бўлими мудирининг ўринбосари Д. П. Шевлягин ҳозир бўлдилар.

ЛЕКЦИЯЛАР ТАЪСИРЧАН, ЖАНГОВАР БЎЛСИН!

Идеология ишимизнинг муҳим соҳаси бўлган лекция пропагандаси республикамиз меҳнаткашлари ҳаётига ниҳоятда сингиб кетди. Ижодкор ва яратувчи халқимизнинг илмий ва сиёсий билимларни кунт билан эгаллашга бўлган иштиёқи тобора ошиб бораётганлиги ғоятда қувончлидир. Завод, фабрика, колхоз, совхоз ва бошқа ишлаб чиқариш корхоналарида хилма-хил темаларда ўқилаётган лекциялар меҳнат аҳлининг сиёсий, маданий савиясини ошириш билан бирга, уларнинг ижодий меҳнат активлигини ҳам жўш урдиришга хизмат қилмоқда.

Республика интеллигенциясининг оммавий ташкилоти бўлган «Билим» жамияти ва унинг областлардаги бўлимлари сафига қирқ мингга яқин олимлар, ўқитувчилар, саноат ва қишлоқ хўжалик мутахассислари, санъат ва адабиёт аҳллари, инженер ва техниклар, медицина ҳамда партия, совет, комсомол раҳбар ходимлари бирлашган.

Шу йилнинг олти ойида КПСС Марказий Комитетининг катта химияни барпо этиш ва қишлоқ хўжалигини интенсивлашнинг улкан перспективаларини белгилаб берган пленумлари қарорларини кенг пропаганда қилиш, партиямизнинг бошқа қатор ҳужжатларини оммалаштириш ҳамда республика халқ хўжалигининг турли тармоқларини ривожлантиришга оид темаларда 200 мингга яқин лекция ўқилди. Республикамизнинг 40 йил ичида босиб ўтган шонли йўли, улкан ютуқлари тўғрисида мароқли суҳбатлар ўтказиш лекторларимизнинг жонажон иши бўлиб қолди.

«Билим» жамиятининг жойлардаги бўлимлари партия ташкилотлари раҳбарлигида фан муваффақиятларини, саноат ва қишлоқ хўжалигидаги илғор тажрибаларни кенг пропаганда қилишга жиддий эътибор бераётганликларини шундан кўриш мумкинки, республикада ҳар куни ана шу темаларда 200-250 лекция ўқилмоқда. Колхоз ва совхозларда 1200 дан ортиқ агротехника мактаблари ишлаб турибди, иқтисодий анализ кечалари ўтказиш оммавий тус олди.

Жамиятнинг Тошкент ва Хоразм бўлимларининг ибратли ишлари диққатга сазовор. Бу бўлимларнинг колхоз, совхоз, корхона ва бошқа муассасалардаги группалари партия ташкилотлари раҳбарлигида лекция пропагандасининг хилма-хил формаларидан фойдаланаётирлар.

Ҳазорасп ва Янгиариқ бошқармаларидаги Охунбобоев ва Нариманов номли колхозлардаги жамият группаларининг иши намунали йўлга қўйилган. Группалар составига агроном, экономист, зоотехник, врач, ўқитувчи ҳамда партия ва совет активлари жалб этилган. Улар бригада ҳамда фермаларда қишлоқ хўжалигини интенсивлашга доир темаларда ўтказган мароқли лекция ва суҳбатларида шу колхозларнинг экономикасини янада кўтариш перспективаларини таҳлил қилмоқдалар, илғорлар тажрибасини кенг пропаганда қилмоқдалар. Хева ва Урганч шаҳарларида илмий атеизм пропагандасини кучайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Ленин лекция пропагандасининг аҳамиятига, унинг таъсир кучига етарли эътибор берилмаётган область, шаҳар ва районлар ҳам бор. Сурхондарё областидаги кўпгина хўжаликларда ўқилаётган лекциялар қуруқ ваъзхонликдан иборат бўлиб, хўжалик вазифалари билан боғланмаётир. Лекцияларнинг тематик доираси тор. Шеробод, Жарқўрғон, Шўрчи ишлаб чиқариш бошқармаларининг партия комитетлари, «Билим» жамиятининг шу ерлардаги бўлимлари аҳолининг лекция ва суҳбатларга бўлган талабини қондириш тўғрисида қайғурмаётирлар. Шеробод даштининг катта қисми ўзлаштириляпти, кишилар ўз фидокорона меҳнатлари билан қақраб ётган ерларни боғу бўстонга айлантириш учун курашяптилар. Аммо уларни мароқли суҳбатлар, лекциялар билан баҳраманд қилиш тўғрисида кам қайғириляпти. Шу райондаги йирик «Бойсун» совхозига ойлар давомида бирорта ҳам лектор келмайди.

Қашқадарё областининг Косон, Қарши бошқармаларида ҳам аҳвол яхши эмас. Бошқарма партия комитетлари жамият район бўлимларининг ишини контроль қилмайдилар, уларга амалий раҳбарлик қилиб, аҳолини ранг-баранг темалардаги лекциялардан баҳраманд қилишни ўйламаётирлар.

Лекция пропагандаси — жонли, мароқли, ижодий иш. Лектор коммунизм ғояларининг толмас жарчиси. Коммунистик партия белгилаган улуғвор тадбирларни омманинг онгига сингдирувчи сиёсий фигурадир. Шу сабабли ҳар бир лектор шундай масъулиятли, юксак ва шарафли ишга муносиб бўлиши лозим. Ҳар бир лекцияга ижодий ёндошиб, пухта тайёргарлик кўриш, лекцияни ҳозирги кунда республика, область, бошқарма, завод, фабрика, қурилиш, корхона, колхоз, совхоз олдида турган конкрет вазифалар билан узвий боғлаб ўтказиш лекторларимизнинг муқаддас бурчи ҳисобланади. Лекциянинг жонли, таъсирчан, сафарбар этувчи кучга эга бўлиши учун кўргазмали қуроллар ва воситалардан, сиёсий, бадиий адабиётлардан яхши фойдалана билишнинг аҳамияти катта.

Лекция пропагандасининг савол-жавоб кечаси, тематик кеча, лекторлар куни, сиҳат-саломатлик куни, лекция-концерт, лекторий сингари формалари яхши натижа бераётганлиги тажрибада исботланди. Ана шундай кечаларга олимлар, илмий ходимлар билан бир қаторда атоқли пахтакор ва механизаторларни, саноат ва қурилишимизнинг донгдор новаторларини ҳамда турли касб эгаларини таклиф қилиш керак. Бу кечаларда лекция темаси ёки савол-жавобга доир тажрибалар ўтказиш, кино-фильмлар кўрсатиш, илғор хўжаликларга, тажриба станцияларига экскурсия уюштириш яхши натижалар беради.

Партия ташкилотлари лекция пропагандаси билан шуғулланувчи ташкилотларга ҳар тарафлама ёрдам беришлари, лекцияларнинг сифати ва савиясининг юксак бўлишига эришишлари лозим. Аҳоли яшайдиган ҳамма жойда тингловчиларнинг хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда партиянинг назарияси, тарихи ва сиёсати масалаларига доир мазмунан чуқур, шаклан ёрқин ва тингловчига етиб борувчи лекцияларни мунтазам ўтказиб туришни таъминлаш даркор. Бунинг учун лектор кадрлар танлаш ва тарбиялашга алоҳида эътибор бериш лозим.

Коммунистик партиямиз XXII съезди, КПСС Марказий Комитети Пленумлари тарихий қарорларини, Олтинчи чақириқ СССР Олий Советининг тўртинчи сессиясида ўртоқ Н. С. Хрушчев докладининг илҳомкор қоидаларини ҳамда сессиянинг бошқа материалларини кенг пропаганда қилиш лекция пропагандаси соҳасида ишловчи кадрларимизнинг асосий вазифасидир. Саноат корхоналари илғорларининг, коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорларининг, қишлоқ хўжалик экинларидан, айниқса, «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириб келаётган машъал хўжаликлар, ажойиб пахта усталари, моҳир механизаторлар тажрибасини кенг пропаганда қилиш айниқса муҳим аҳамиятга эга. Кўпқиррали халқ хўжалигимизнинг барча соҳаларида ишловчи кишиларни жамоатчилик асосида лекциялар ўқишга кенг жалб этиш керак.

Лекциялар жонли, таъсирчан, жанговар бўлсин, у жўшқин ҳаётимиз билан чамбарчас боғланган бўлсин. Лекция пропагандасининг бутун мазмуни партия ва ҳукуматимизнинг коммунизм ғалабасини таъминлашга қаратилган улуғвор режаларини амалга ошириш ишига тағин ҳам баракали хизмат қилсин!

СССР ОЛТИНЧИ ЧАҚИРИҚ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИДА

МОСКВА, 15 июль. (ТАСС). СССР олтинчи чақириқ Олий Советининг тўртинчи сессияси бугун учинчи кун ишламоқда. Иттифоқ Советининг ва Миллатлар Советининг алоҳида-алоҳида мажлисларида ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «КПСС Программасини халқ фаровонлигини ошириш соҳасида бажариш чоралари тўғрисида»ги докладини муҳокама қилиш давом этмоқда.

Совет мамлакатининг ҳамма районларидаги аҳолининг вакиллари бўлган депутатлар колхозларнинг аъзоларига пенсиялар ва нафақалар тайинлаш тўғрисидаги, маориф, соғлиқни сақлаш, уй-жой-коммунал хўжалиги, савдо, умумий овқатланиш ходимларининг ва аҳолига бевосита хизмат кўрсатувчи бошқа хўжалик тармоқлари ходимларининг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги таклифларни якдиллик билан маъқулламоқдалар.

Бу — Коммунистик партия ва давлатнинг совет кишиларининг бахти ва саодати тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилаётганлигини кўрсатувчи янги ёрқин далилдир.

Бугун Иттифоқ Советининг мажлиси Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Т. У. Усубалиевнинг** нутқи билан бошланди. Сўнгра Краснодар ўлкасидаги, Усть-Лабинск ишлаб чиқариш бошқармасининг Киров номли колхоз раиси депутат **Т. К. Третьяковга**, Грузия ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари депутат **Г. И. Чоговадзега** сўз берилди.

Миллатлар Советининг эрталабки мажлисида КПСС Чувашистон область комитетининг биринчи секретари депутат **С. М. Ислюков**, Грузия ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг врачлар малакасини ошириш институтида кафедра мудири депутат **Г. И. Глонти**, Адигей Автоном областининг Шовгеновский ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли колхоз раиси депутат **А. К. Неданоков** сўзга чиқдилар.

* * *

МОСКВА, 15 июль. (ТАСС). Бугун соат 16 да Катта Кремль саройида СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қўшма мажлиси бўлди. Партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари ложаларга чиққанларида, депутатлар ва меҳмонлар уларни гулдурос қарсаклар билан табрикладилар.

Мажлисда депутатлар ва меҳмонлар томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев қисқача якунловчи нутқ сўзлади.

Шундан кейин, СССР Олий Совети колхоз аъзоларининг пенсиялари ва нафақалари тўғрисидаги Қонун қабул қилиниши муносабати билан колхозларнинг иттифоқ пенсия фондига маблағ ажратиш тартиби ва унинг миқдори тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқиш учун комиссия сайлади.

Миллатлар Совети ва Иттифоқ Совети депутатларининг алоҳида-алоҳида овоз беришлари билан колхоз аъзоларининг пенсиялари ва нафақалари тўғрисидаги Қонун якдиллик билан қабул қилинади.

Маориф, соғлиқни сақлаш, уй-жой-коммунал хўжалик, савдо, умумий овқатланиш ходимлари ва халқ хўжалигининг аҳолига бевосита хизмат кўрсатувчи бошқа тармоқлари ходимларининг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги Қонун ҳам якдиллик билан қабул қилинади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевга сўз берилади. Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитети номидан Л. И. Брежневни СССР Олий Совети Президиуми Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисида таклиф киритади, чунки КПСС Марказий Комитети ўртоқ Брежневнинг Марказий Комитет секретари сифатида партия Марказий Комитетида иш олиб боришини мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайди. Ўртоқ Брежнев 1963 йил июнь ойида Марказий Комитет секретари қилиб сайланган эди.

Ўртоқ Хрушчев КПСС Марказий Комитети номидан А. И. Микоянни СССР Олий Совети Президиуми Раиси қилиб сайлашни ва уни СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари лавозимидан озод қилишни тавсия этади.

СССР Олий Совети Л. И. Брежневни СССР Олий Совети Президиуми Раиси вазифасидан озод қилди.

СССР Олий Совети А. И. Микоянни якдиллик билан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайлади.

Ўртоқ А. И. Микоян юксак ишончлари учун депутатларга самимий ташаккур билдирди.

Олий Совет сессия кун тартибидаги иккинчи масалани муҳокама қилишга — СССР Олий Совети Президиуми Фармонларини тасдиқлашга ўтади. СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе шу тўғрида доклад қилади.

СССР Олий Совети СССР Олий Совети Президиумининг сессиялар ўртасидаги даврда қабул қилинган Фармонларини якдиллик билан тасдиқлайди.

Шу билан СССР олтинчи чақириқ Олий Советининг тўртинчи сессияси ўз ишини тамомлайди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ СЕССИЯСИДА 1964 ЙИЛ 15 ИЮЛДА ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ НУТҚИ

Депутат ўртоқлар!

Сизларга маълумки, ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Марказий Комитетнинг 1963 йил июнь Пленумида партия Марказий Комитетининг секретари қилиб сайланган эди.

Марказий Комитет ўртоқ Брежневнинг КПСС Марказий Комитетининг секретари сифатида партия Марказий Комитетида иш олиб боришини мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайди.

Шу муносабат билан Марказий Комитет ўртоқ Брежневни СССР Олий Совети Президиуми Раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисида таклиф киритади.

Партия Марказий Комитети Олий Совет Президиуми Раиси лавозимига шу сессияда муҳокама қилмоқ учун ўртоқ Анастас Иванович Микоян номзодини тавсия этади. Бунда уни Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари лавозимидан озод қилиш кўзда тутилади.

Ўртоқ Микоянга характеристика бериб ўтиришнинг ҳожати йўқ, деб ўйлайман. Анастас Иванович бизнинг партиямизда ва Совет давлатида қандай катта сиёсий ва давлат ишини бажариб келганлигини ва бажараётганлигини ҳаммангиз биласиз. У содиқ ленинчи, коммунизм иши учун актив курашчи эканлигини кўрсатди. Унинг неча ўн йиллар мобайнида қилиб келаётган ишлари халқимизга маълум. Унинг фаолияти бизнинг мамлакатимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам маълум.

Партия Марказий Комитети ўртоқ Микоян Совет Иттифоқи Олий Совети Президиуми Раиси каби катта ва масъулиятли лавозимни ишониб топшириш учун муносиб кишидир, деб ҳисоблайди.

Ўртоқлар!

Биз депутатларнинг партия Марказий Комитети таклифини қўллаб-қувватлашлари ва қабул қилишларига ишонамиз. **(Қарсаклар).** Мен овозга қўшимча — гарчи бу нарса бирмунча барвақт деб туюлса ҳам — Леонид Ильич Брежневга унинг Олий Совет Президиуми Раиси лавозимида қилган самарали иши учун чин кўнгилдан ташаккур изҳор қиламан, Анастас Иванович Микояннинг эса Олий Совет Президиуми Раиси лавозимидаги фаолиятида катта муваффақиятларга эришувини астойдил тилайман. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИДА 1964 ЙИЛ 15 ИЮЛДА ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВнинг якунловчи нутқи

Депутат ўртоқлар!

СССР Олий Совети «КПСС Программасини халқ фаровонлигини ошириш соҳасида бажариш чоралари тўғрисида»ги масалани муҳокама қилишни тамомлаётир. Депутатлар, бутун халқимиз бу сессиянинг колхозчиларга пенсия ва нафақалар белгилаш тўғрисидаги ва маориф, соғлиқни сақлаш ходимлари, халқ хўжалигининг аҳолига бевосита хизмат кўрсатувчи турли тармоқлари ходимларининг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги қарорларини ғоят маъқуллаб кутиб оладилар, деб айтсам, ҳамманинг фикрини изҳор қилган бўламан, деб ўйлайман. **(Қарсаклар).**

Кўп депутатлар шу минбарда туриб, колхозчиларга пенсия ва нафақалар белгиланиши, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш ходимлари ва аҳолига хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бўлган бошқа тармоқлар ходимлари иш ҳақининг оширилиши тузумимизнинг куч ва қудратини, совет экономикаси яшнаб бораётганлигини исбот қилади, дедилар.

Сессиянинг муҳокама этилган масала юзасидан қонунлар қабул қилиши партиямизнинг, ҳукуматимизнинг халқ бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилишдан бошқа нияти йўқлигини яна бир марта кўрсатади. Бизнинг олий мақсадимиз — коммунизмни муваффақиятли суратда қуришдан, меҳнаткашларнинг фаровонлигини ўстириш йўлини қатъият ва изчиллик билан амалга оширишдан иборат. Коммунистик партия ва Совет давлатининг улуғ асосчиси Владимир Ильич Ленин бизни шунга даъват этган эди ва биз комил ишонч билан Ленин йўлидан бораверамиз. **(Гулдурос қарсаклар).**

Сессиянинг материаллари тўғрисида Совет мамлакатида ҳам, чет элларда ҳам қизғин фикрлар баён қилинмоқда.

Ҳатто бизнинг душманларимиз ва бепарво қарай олмаган кишиларнинг кўпчилиги ҳам Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати жамият олдидаги ўзининг сиёсий мажбуриятларини амалда бажараётганлигини тан олишга мажбур бўлдилар.

Бутун дунё меҳнаткашлари социализмгина меҳнат аҳлининг маданиятини юксалтириш, фаровонлигини ўстириш учун чексиз имкониятлар очиб бераётганлигига яна ва яна бир марта ишонч ҳосил қилмоқдалар. Социализмгина тарихнинг ижодчиси, барча моддий бойликларнинг яратувчиси бўлган меҳнат аҳлини улуғлайди.

Депутатларнинг моддий фаровонликни ошириш ва меҳнат унумдорлигини ўстириш вазифалари бир-бири билан чамбарчас боғланганлигини чуқур англаб айтган сўзларини эшитиш жуда ёқимли бўлди. Совет социалистик жамиятида ҳар бир кишининг бахт-саодати, шунингдек бутун халқнинг бахт-саодати экономикани ривожлантиришдаги муваффақиятлар билан, маҳсулот ишлаб чиқаришни ва меҳнат унумдорлигини ўстириш билан тўппа-тўғри ва бевосита боғланган. Ишчилар, колхозчилар, интеллигенция ўз куч-ғайратлари билан нечоғлик кўп бойлик тўплайдиган бўлсалар, ҳар бир совет кишисининг турмуш даражаси шу қадар юксакликка кўтарилади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўз Программасида ишлаб чиқарувчи кучларнинг қудратли ривожланишини таъминлаш, совет кишисининг моддий ва маданий талабларини ҳар томонлама қондириш учун шароит вужудга келтиришдан иборат буюк мақсадни белгилаб берди. Бизнинг халқимиз олдимизга қўйилган вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун ўзининг қаҳрамонона меҳнати билан ҳозирдаёқ кўп иш қилди. Аммо олдимизда жуда катта ишлар турибди. Коммунистик қурилишнинг конкрет участкаларида бутун куч-ғайратни сарфлаб меҳнат қилиш, саноат ва қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш вазифаларини ҳал этиш зарур.

Бизнинг халқимиз коммунизм ғалабаси учун курашда бундан буён ҳам зўр ўрнак кўрсатишига шубҳаланмаса ҳам бўлади.

Депутат ўртоқлар! Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг мажлисларида колхозчиларнинг пенсия таъминотини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган жуда муҳим масалаларга тааллуқли гаплар айтилди. Кўп кишилар, СССР Олий Совети колхозларнинг даромадларидан пенсия фондига маблағ ажратиш тартибини ишлаб чиқадиган, шунингдек колхозчиларни ғоят қизиқтираётган бошқа баъзи масалаларни қараб чиқадиган комиссияни тузиши керак, дедилар.

Мен Краснодар ўлкасидаги Киров номли колхоз раиси депутат Третьяковнинг нутқига катта аҳамият бераман. У айтдики, колхозчиларни пенсия билан таъминлаш тартибини ишлаб чиқиш вақтида мамлакатнинг баъзи районларида пенсия фондига ҳозир салмоқдор ҳисса қўша олмайдиган қолоқ колхозлар ҳали борлигини ҳисобга олиш керак.

Ўртоқ Третьяков ҳақли суратда ташвишланиб, агар пенсия фонди ташкил қилиниб, бу фондда ана шу колхозларнинг иштирок қилиш принциплари шартлаб қўйилмайдиган бўлса, бу ҳол уларни юксалтиришга ёрдам бермайди, деб ҳисоблайди. Унинг фикрича, қолоқ колхозларнинг аъзоларини давлат таъминотига, илғор колхозлар таъминотига олишга тўғри келиб қолади. Улар пенсия фондига кам маблағ қўшганлари ҳолда, бу фонддан ўзлари қўшганига нисбатан кўпроқ маблағ оладилар. Бу эса, қолоқ колхозларнинг экономикасини мустаҳкамлашга эмас, балки айрим ҳолларда уларнинг экономикасини заифлаштиришга олиб боради.

Депутатлардан — Винница областидаги колхоз раиси Кавун, Владимир областидаги колхоз раиси Горшков, Курск область, Калиновка қишлоғидаги колхоз раиси Грачев, Ставрополь ўлкасидаги колхоз раиси Володин ва бошқа баъзи депутатлар ҳам худди шундай фикрни билдирдилар.

Менинг фикримча, уларнинг ташвишланишлари учун тўла асос бор. Улар кўтарган масалалар СССР Олий Совети комиссиясининг бу ишга чуқур эътибор бериб, масалани тўғри ҳал этиш йўлини топиши учун диққатга сазовордир.

Шу нарсага чуқур аминманки, бу ерда колхозчиларни пенсия билан таъминлаш, маориф, соғлиқни сақлаш, савдо ходимлари ва аҳолига бевосита хизмат кўрсатувчи бошқа тармоқлар ходимларининг иш ҳақига устама бериш учун кўп маблағлар ажратиш юзасидан қабул қилинадиган таклифлар колхозларнинг ишида ҳам, меҳнаткашларга хизмат кўрсатувчи муассасалар ва ташкилотларнинг ишида ҳам ўз ифодасини топади. Бу эса бутун экономикамизни янада юксалтиришга ёрдам беради.

Экономика юксалтирилган тақдирдагина маблағларни жамғариш учун шарт-шароит вужудга келтирилади. Экономикани юксалтириш эса, меҳнат унумдорлиги планларини бажаришга боғлиқдир. Шундай қилгандагина экономикани ўстиришни, шунингдек халқ фаровонлигини оширишни таъминлаш мумкин, чунки булар бир-бири билан маҳкам боғланган масалалардир.

Бизнинг халқимиз бугун кечагидан яхшироқ яшамоқда, янада яхшироқ яшашни истайди ва бунга албатта эришади! **(Қарсаклар).** Биз мамлакатимиз иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш, халқ фаровонлигини юксалтириш ленинча йўлидан комил ишонч билан олға бораверамиз. Коммунизм учун курашда партиямиз билан совет халқининг бирлиги бунинг гаровидир. **(Гулдурос давомли қарсаклар).**

ҒАЛЛА ФРОНТИНИНГ ИЛҒОРЛАРИ

Қарши ишлаб чиқариш бошқармасининг ғаллакорлари республиканинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги шарафига бошланган мусобақада катта меҳнат ғалабасига эришдилар. Улар давлатга 240,3 минг пуд ғалла топширдилар. «Нишон» совхозининг коллективи, Карл Маркс номли, Энгельс номли, «Ленинизм» ва «Москва» колхозларининг меҳнаткашлари Ўзбекистоннинг мўл ғалласи учун курашга салмоқдор ҳисса қўшдилар.

Карл Маркс номли колхозда Жўра Розиқов бригадаси юз центнерли ҳосил учун курашиб, катта ғалаба қозонди. Бу бригада ғалланинг ҳар бир гектаридан 41 центнердан дон олди. «Ленинизм» колхозида Шомурод Эломонов бригадаси гектар бошига 42 центнердан ҳосил етиштирди.

Қарши ғаллакорлари Ватанга яна 12,2 минг пуд дон топширишни ўзларига янги марра қилиб олдилар.

●

Ўзбекистонда давлатга дон сотиш ва топшириш юзасидан олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажарган илғор хўжаликларнинг сафи кенгаймоқда. Шундай илғор хўжаликлардан бўлган Денов ишлаб чиқариш бошқармасидаги «8 Март» колхози ва «Ҳазорбоғ» совхози давлатга 250-280 минг тонна ғалла топширдилар.

Навоий ишлаб чиқариш бошқармасидаги Навоий номли колхоз Бухоро областида биринчи бўлиб ўзининг социалистик мажбуриятини бажарди. Бу колхозда гектар бошига 45 центнердан буғдой ўриб олинди. Комбайнчи Жалил Қурбонов ғалла ҳосилини ўриб беришда айниқса жонбозлик билан ишлади. Бухоро ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинизм» ва «Маданият» колхозлари ўз мажбуриятларида кўрсатилган миқдордан ошириб давлатга ғалла сотмоқдалар. Бу колхозларда гектар бошига 40 центнердан дон олинди.

Ўзбекистон ССР областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 15 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Мавсумда	Бир кунда
Қашқадарё	88,9	3,5
Сирдарё	88,1	3,8
Андижон	65,4	2,3
Фарғона	58,2	2,1
Сурхондарё	55,3	1,5
Тошкент	51,8	2,7
Бухоро	50,1	2,7
Самарқанд	41,1	2,5
Хоразм	3,4	0,4

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА РУМИНИЯ ИШЧИ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ЎРТАСИДА ОЛИБ БОРИЛГАН МУЗОКАРАЛАР ТЎҒРИСИДА

Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг Руминия Ишчи партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзолари И. Г. Маурер, Э. Боднэраш, Руминия Ишчи партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзолигига кандидатлар А. Бирлэдяну, Л. Рэутудан иборат делегацияси 6 июлдан 14 июлгача дўстлик визити билан Совет Иттифоқида бўлди.

Руминиялик ўртоқлар Москвада бўлган вақтларида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси М. А. Лесечкодан иборат делегацияси билан бир неча марта учрашдилар.

Шу учрашувлар вақтида ҳар иккала томонни қизиқтирувчи масалалар устида фикрлашиб олинди. Совет—Руминия муносабатларига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Руминия Ишчи партияси ўртасидаги алоқаларни ривожлантиришга доир масалалар, социалистик мамлакатлар ҳамкорлигининг актуал проблемалари, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатидаги аҳвол, тинчлик учун кураш проблемалари муҳокама қилинди.

Икки ўртадаги фикрлашувлар фойдали бўлди, ўртоқлик ва ошкора вазиятда ўтди, Совет Иттифоқи билан Руминия Халқ Республикаси ўртасида, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Руминия Ишчи партияси ўртасида ҳамжиҳатликни яхшилашга, дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга ёрдам берди.

Руминия Ишчи партияси Марказий Комитетининг И. Г. Маурер, Э. Боднэраш, А. Бирлэдяну, Л. Рэуту ўртоқлардан иборат делегацияси 13 июлда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев билан учрашиб узоқ суҳбатлашди. Учрашувда Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзолари А. Н. Косигин, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси М. А. Лесечко ўртоқлар қатнашдилар.

Учрашув самимий, дўстона вазиятда ўтди.

СССР ОЛТИНЧИ ЧАҚИРИҚ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ

СОВЕТ КИШИСИ ҲАҚИДА ЛЕНИНЧА ҒАМХЎРЛИК

СССР олтинчи чақириқ Олий Советининг тўртинчи сессияси Москвада ўз ишини давом эттирмоқда. 14 июль куни эрталаб Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг алоҳида мажлисларида Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссияларнинг қўшимча докладлари тингланди. Шундан сўнг, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг «КПСС Программасини халқ фаровонлигини ошириш соҳасида бажариш чоралари тўғрисида»ги доклади муҳокама қилина бошланди.

ИТТИФОҚ СОВЕТИДА

Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссия раиси депутат **Г. И. Воробьев** колхозчиларга бериладиган пенсия ва нафақалар тўғрисида Иттифоқ Советида комиссиянинг қўшимча докладини қилди.

Миллатлар Совети билан Иттифоқ Советининг қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиялари колхоз аъзоларига бериладиган пенсия ва нафақалар тўғрисида КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети киритган қонун лойиҳасини ҳар тарафлама қараб чиқиб, уни тўла маъқулладилар, деди депутат Г. И. Воробьев. Янги қонун колхозчи деҳқонлар ҳаётида юз берган энг йирик социал ўзгаришларни мустаҳкамлайди. Бу қонуннинг қабул қилиниши колхозлар экономикасини янада кўтариш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва колхозчилар фаровонлигини яхшилашнинг муҳим воситаси бўлади.

Айни маҳалда қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиялар қонун лойиҳасига киритиладиган баъзи тузатишлар ва қўшимчаларни депутатларнинг муҳокамасига ҳавола қилдилар. Жумладан, комиссиялар қонунда шу нарсани кўзда тутишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайдиларки, колхозчи ишда майиб бўлиш ёки профессионал касаллик натижасида инвалид бўлиб қолса ёки вафот этса, пенсия лойиҳада белгиланган нормага нисбатан 20 процент ошиқ миқдорда тайинланиши керак.

Пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлган колхозчиларнинг кўпи ҳали меҳнат қилишга ярайдиган кишилардир. Уларнинг ўз колхозида ишлашни давом эттиришга кучи етади ва шундай қилишни истайди ҳам. Янги қонун ана шуни ҳисобга олади. Агар пенсионер колхозда ишлаб турган бўлса, меҳнатига қанча ҳақ олаётганидан қатъи назар, қонунга кўра, пенсияни тўлиқ ола беради. Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиялар пенсия тўлашдаги бу имтиёзларни давлатга қарашли қишлоқ хўжалик корхоналарида ишлаб турган пенсионер колхозчиларга нисбатан ҳам татбиқ этишни таклиф қиладилар.

Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиялар боқувчиси вафот этган кишиларга қонун бўйича бериладиган пенсиялар вафот этган колхозчининг болаларига г и н а эмас, балки унинг меҳнатга лаёқатсиз ота ва онасига, муайян ҳолларда эса оиласидаги бошқа аъзоларга ҳам тайинланишини ёқлаб фикр билдирадилар. Шу таклифларни киритиш вақтида комиссиялар вафот этган колхозчиларнинг оила аъзолари бир қанча ҳолларда пенсия олиш ҳуқуқига эга эмаслигини ва боқувчисидан ажралгач, тирикчилик ўтказиш учун бемаблағ қолиши мумкинлигини ҳисобга олдилар.

Колхоз аъзоларига бериладиган пенсия ва нафақалар тўғрисидаги қонун қабул қилинса, деди пировардида Г. И. Воробьев, бу нарса халқ томонидан ғоят баланд руҳ билан кутиб олиниши ва колхозчи деҳқонларнинг меҳнатдаги активлигини янада ошириб юбориши шак-шубҳасиздир.

Украина ССР Министрлар Советининг Раиси, депутат **И. П. Казанец** музокараларда биринчи бўлиб сўзга чиқди. У ишонч билдириб айтдики, СССР Олий Советининг муҳокамасига қўйилган масалаларни ҳамда Н. С. Хрушчев докладида батафсил баён қилинган масалаларни бутун халқ қўллаб-қувватлайди, зотан бунда совет кишисига қилинаётган чинакам ленинча ғамхўрлик ўз ифодасини топган.

У, 1956 йилдан бери Украинада меҳнаткашларнинг иш ҳақи тартибга солина бошланганини таъкидлаб ўтди. Бу иш саноатда, қурилишда, қишлоқ хўжалигида, транспортда ва бошқа тармоқларда ҳозирдаёқ тугалланди. Ана шу тармоқларда 8 миллион киши ёки республикадаги жами ишчи ва хизматчиларнинг учдан икки қисми ишлаб турибди. Ана шу тармоқларда ҳар бир ходимнинг ўртача ойлик иш ҳақи 1953 йилдагига нисбатан 35 процент кўпайди.

Колхоз тузумини янада ривожлантириш юзасидан кўрилган чоралар натижасида колхозларнинг экономикаси анча мустаҳкамланди. Колхозлар артелнинг кекса аъзоларини моддий жиҳатдан таъминлаш соҳасидаги харажатларнинг анчагина қисмини ўз зиммаларига олишлари мумкин. Ўртоқ Н. С. Хрушчев докладида мўлжалланган пенсиялар миқдори, пенсия ёши, меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотганлик учун бериладиган нафақалар миқдори ва пенсия билан таъминлашнинг бошқа шартлари Украинада тахминан икки миллион кекса ва меҳнатга лаёқатсиз колхозчининг моддий аҳволини яхшилайди.

И. П. Казанец маориф, соғлиқни сақлаш, маданият, коммунал хўжалик ходимлари ҳамда аҳолига бевосита хизмат кўрсатувчи бошқа соҳалардаги ходимлардан каттагина отряднинг иш ҳақи оширилаётгани ҳақида гапириб, шунинг натижасида биргина Украинада тахминан уч миллион ходимнинг моддий аҳволи яхшиланади, деди.

КПСС Ленинград саноат область комитетининг биринчи секретари **В. С. Толстиков** минбарга чиқади. У бундай дейди: Совет Иттифоқида дунёда энг юксак турмуш даражаси бўлишини таъминлаш ҳақида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Программасида қўйилган буюк тарихий мақсад йилдан-йилга тобора яққолроқ ва яқинроқ бўлиб қолаётганини ҳозирги кунда бутун дунё кўриб турибди.

СССР Олий Совети ушбу сессиясининг аҳамияти, дейди депутат, мамлакатимиз чегараларидан ташқарига чиқмоқда. Халқимиз коммунизм қурилишидаги муваффақиятлар практикаси билан энг муҳим социал проблемаларни ҳал қилиш йўлларини кўрсатиб бермоқда. Шу нуқтаи назардан қараганда, хитой раҳбарларининг совет кишилари революцион идеалларни йўқотиб қўйдилар, деган даъволари нақадар бемаъни бўлиб кўринмоқда. Хитой раҳбарлари партиямизнинг совет халқи турмушини яхшилаш тўғрисидаги ғамхўрлигини социализм ва коммунизм идеалларидан четга чиқиш, деб ҳисобламоқдалар. Улар фақирликни идеал даражасига кўтариб, шу фалсафани Совет Иттифоқига ва бошқа барча социалистик мамлакатларга зўрлаб қабул қилдирмоқчилар. Уларнинг бу уринишлари беҳуда! Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Никита Сергеевич Хрушчев бошлиқ ленинчи Марказий Комитет совет халқини тўғри йўлдан коммунизм сари бошлаб бормоқда ва бизни бу йўлдан чиқаришга ҳеч ким муваффақ бўла олмайди.

— Совет касаба союзлари колхозчиларга бериладиган пенсия ва нафақалар тўғрисида, маориф, соғлиқни сақлаш ходимларининг ва бошқа тармоқлардаги ходимларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисида Олий Совет муҳокамасига тақдим қилинган таклифларни батамом қўллаб-қувватлайдилар. Касаба союзлари ана шу таклифларни амалда турмушга татбиқ этишда актив қатнашадилар, — деди Касаба союзлари Бутуниттифоқ Марказий Советининг раиси, депутат **В. В. Гришин.**

Ўртоқ Гришин бизнинг давлат таъминоти системамизни батафсил таърифлаб берди. Меҳнаткашларнинг кенг иштироки билан касаба союзлари бошқариб келаётган давлат социал страхование фонди бу системанинг муҳим қисмидир.

Совет социал-таъминот ва страхование системаси, деб таъкидлайди депутат, — социалистик жамият одамга ҳар тарафлама қилаётган ғамхўрликнинг яққол намунасидир. Бундай социал-таъминот системаси биронта ҳам капиталистик мамлакатда йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Олий Совет қабул қиладиган қарорларни, деди ўртоқ Гришин, барча совет кишилари, шак-шубҳасиз, чуқур мамнуният билан кутиб оладилар. Партия ва ҳукуматнинг халқ бахт-саодати тўғрисидаги ғамхўрлигига совет кишилари меҳнатда янги ютуқлар қозониш, ишлаб чиқаришда активликни янада ошириш билан жавоб берадилар.

Ставрополь ўлкаси, Благодарное ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Красная звезда» колхозининг раиси, депутат **Д. Р. Чеботарев** колхоз ўз аъзоларига қандай ғамхўрлик қилаётганини айтиб берди. Колхозчиларга ҳақ тўлаб отпуска бериш тартиби жорий қилинган, меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотиб қўйган кишиларга нафақа тўлаб турилибди, мактабгача ёшдаги болалар колхознинг боғча ва яслиларида бепул боқиляпти. Даволанишга эҳтиёжи бўлган кишилар учун колхоз санаторий ва дам олиш уйларига йўлланмалар сотиб олиб, имтиёзли шартлар билан бермоқда. Колхозда 514 киши қарилиги учун, 26 киши инвалидлиги учун пенсия олиб келяпти. Колхоз аъзоларига бериладиган пенсия ва нафақалар тўғрисидаги қонуннинг қабул қилиниши меҳнат қобилиятини йўқотган колхозчиларнинг фаровонлигини янада яхшилашга ёрдам беради, кишиларнинг колхоз ишлаб чиқаришидан манфаатдорлигини оширади, деди нотиқ.

Кишиларнинг пенсиясини расмийлаштиришга тааллуқли бўлган масалаларга тўхталиб, депутат ҳамма колхозчилар учун меҳнат паспорти типидаги ягона ҳужжат бўлишини белгилаб қўйиш зарур, деб ҳисоблайди. Кишининг бутун меҳнат йўли акс этиб турадиган бундай ҳужжат пенсия тайинлаш вақтида асос бўлиши лозим.

Кейинги ўн йил ичида Ватанимизнинг ҳамма жойида қувончли ўзгаришлар рўй берди. Барча иттифоқдош республикалар, деди Белоруссия ССР Министрлар Советининг раиси депутат **Т. Я. Киселев,** анча илгари силжиди. Бунга Совет Белоруссияси яққол далил бўла олади. Совет Белоруссияси гитлерчи босқинчилардан озод қилинганлигининг 20 йиллигини яқинда нишонлади.

Республикада саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми ўтган йил 1940 йилдагига нисбатан 5,7 баравар ва 1953 йилдагига нисбатан 3,2 баравар кўпайди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришга муваффақ бўлдик. Колхозларнинг пул даромадлари ва бўлинмас фондлари, шунингдек колхозчилар меҳнатига тўланаётган ҳақ кўпайди. Ҳамма жойда колхоз аъзоларини пенсия билан таъминлаш жорий қилинди. Бу эса уларнинг меҳнат активлигини юксалтирувчи янги зўр восита, колхозларнинг жамоат бойлигини оширувчи муҳим шарт бўлади.

Қозоғистон Компартияси Қўриқ ўлка комитетининг биринчи секретари депутат **Ф. С. Коломиец** сўзга чиқиб айтдики, мамлакатимиз шарқидаги қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилганлиги совет халқининг фаровонлигини ошириш тўғрисида Коммунистик партия қилаётган ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир. Қўриқ ўлка мамлакатнинг истиқболи порлоқ иқтисодий районига айланди. Бу ўлкада кўп товар маҳсулот берувчи йирик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва саноат биргаликда ривожланмоқда.

Нотиқ Н. С. Хрушчев докладида айтилган таклифларни маъқуллаш билан бирга, шуни уқтириб ўтдики, давлат пенсиялари ҳозирги вақтда совхозларнинг, ишчилари бўлган колхозчиларгагина тайинланиб қолмасдан, шу билан бирга, то қаригунча ҳалол меҳнат қилиб келган ёки касаллиги сабабли ишлашни тўхтатиб қўйган, ўзларининг илгариги колхозлари эса ҳозир совхозлар составига қўшилиб кетган колхозчиларга ҳам тайинланиши лозим. Савдо ходимларининг ва маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлашни улар бажараётган меҳнатнинг миқдорига ва айниқса сифатига боғлиқ қилиб қўйиш зарур. Эҳтимолки, бундай ходимлар учун алоҳида даражалар белгилаш керакдир.

Депутат **М. П. Горохова** Н. С. Хрушчев докладида кўтарилган масалалар тўғрисида зўр мамнуният билан гапирди. У 16 йилдан бери Рязань областидаги Краснохольмская участка касалхонасига мудир бўлиб ишламоқда ва қишлоқ турмушини жуда яхши билади. Ўртоқ Горохова қишлоқда бўлаётган катта ўзгаришларни айтиб берди.

Ўртоқ Горохова Рязань областини мисолга олиб, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш муттасил яхшиланиб бораётганлигини айтди. Кейинги йилларда қишлоқ медицина ходимлари ўз ишларини анча қайта қуриб олдилар, ўзларининг иш жойларини колхозлар ва совхозларнинг бевосита ишлаб чиқариш участкаларига яқинлаштирдилар.

Литва ССРдаги Кайряйс 8 йиллик мактабнинг қишлоқ ўқитувчиси депутат **Ф. А. Касараускене** сўзга чиқиб бундай деди:

— Республикамиздаги ўқитувчиларнинг ҳаммаси иш ҳақининг оширилишини педагоглар меҳнатига юксак баҳо берилаётганлигини кўрсатувчи далил деб қабул қилишларига аминман. Нотиқ Совет ҳокимияти йиллари мобайнида ўз республикасида маданий турмуш гуллаб-яшнаганлиги тўғрисида ғоят хурсанд бўлиб гапириб айтдики, Литва халқи ҳозир ўзининг катта юбилейига — Литвада Совет ҳокимияти тикланганлигининг 25 йиллиги байрамига тайёргарлик кўра бошлади, шу кунларда эса Литва халқи фашистлар оккупациясидан озод бўлганлигининг 20 йиллигини хурсанд бўлиб нишонламоқда. Бизнинг халқимиз, деди нотиқ, ўзини фашистлар асоратидан қутқарган улуғ рус халқига, барча совет халқларига абадий миннатдор бўлиб қолади.

Ўртоқ Касараускене айтдики, Литвада халқ маорифини ривожлантиришда, бутун маданий турмушни юксалтиришда эришилган жуда катта муваффақиятлар ленинча миллий сиёсат туфайли, кўп миллатли Совет мамлакатидаги халқларнинг қардошларча дўстлиги туфайли қўлга киритилди.

РСФСР социал-таъминот министри **Л. П. Ликова** уқтириб ўтдики, колхозчиларни пенсия билан таъминлаш тўғрисида Н. С. Хрушчев докладида айтиб ўтилган асосий таклифлар жамиятимизнинг ҳозирги даврдаги ривожланиши манфаатларига тўла равишда мос бўлиб тушади. Колхоз аъзоларига пенсиялар ва нафақалар тўлаш тўғрисидаги қонун лойиҳаси колхозчи деҳқонларнинг манфаатларига тўла равишда мос бўлиб тушади. Фақат Россия Федерациясининг ўзидагина тўрт миллион кишидан кўпроқ колхозчиларга пенсиялар ва нафақалар тайинланиши керак. Ўртоқ Ликова уқтириб айтдики, бу жуда катта ишни уюшқоқлик билан, пухта ва қисқа муддатларда ўтказиш керак.

Колхозчиларни пенсиялар билан таъминлаш тўғрисидаги қонунни амалга ошириш шундай муҳим ишки, — деди Л. П. Ликова, — бу ишга барча совет, партия ва касаба союз ташкилотларининг, бутун жамоатчиликнинг эътиборини тортиш лозим.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев докладини муҳокама қилишда депутатлардан: Вологда областидаги Рабанская мактабининг директори **Т. А. Королева,** Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Н. Ж. Худойбердиев,** профессор **Б. В. Петровский,** Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ж. Расулов,** «КПСС XXII съезди» колхозининг раиси **В. М. Каун,** Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **И. Г. Кэбин,** Арманистон ССР Министрлар Советининг раиси **А. Е. Кочинян** ҳам қатнашдилар.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИДА

Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссия раиси депутат **Н. Зарипова** колхозчиларга бериладиган пенсия ва нафақалар тўғрисида Миллатлар Советида комиссиянинг қўшимча докладини қилди. У, қонун лойиҳаси колхозларнинг аъзоларини социал-таъминот г а олишни тубдан яхшилашни кўзда тутмоқда, деб таъкидлади.

Маълумки, ҳозирги вақтда бевосита колхозларнинг ўзлари кекса ва меҳнатга лаёқатсиз кишиларга ёрдам фондларига ажратилаётган маблағлар ҳисобидан колхозчиларни таъминлаб келмоқдалар. Ҳар бир колхоз кимларга ёрдам кўрсатиш кераклигини ўзининг иқтисодий имкониятларига қараб, мустақил равишда аниқлаб олмоқда ва ана шу ёрдам миқдорини белгилаб қўймоқда.

Колхозчиларга пенсия ва нафақалар тайинлашдаги мавжуд тафовутлардан фарқли равишда қонун лойиҳаси колхозларнинг аъзоларини социал-таъминотга олишга бутун давлат миқёсида ягона тартиб ўрнатишни кўзда тутади. Бунда социализмнинг асосий принципи — моддий неъматларни меҳнатнинг миқдори ва сифатига қараб тақсимлаш принципи изчиллик билан амалга оширилади.

Колхоз ишлаб чиқаришидаги меҳнаткашларни социал-таъ м и нотга олиш соҳасидаги кўп йиллик тажриба, дейди депутат Н. Зарипова, колхозларнинг аъзоларига бериладиган пенсия ва нафақалар тўғрисидаги қонун лойиҳасида умумлаштирилди. Муҳокама қилинаётган қонун лойиҳаси мамлакатнинг ва иттифоқдош республикаларнинг шу соҳадаги тажрибасидан ҳамма энг яхши жиҳатларни ўз ичига олади. Колхозчиларни социал-таъминотга олишнинг қонун лойиҳасида мужассамлаштирилган системаси ленинча миллий сиёсат, ССР Иттифоқидаги ҳамма миллат меҳнаткашларининг дўстлиги, қардошлиги ва ўзаро ёрдами руҳи билан суғорилган.

Қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссия, дейди ўртоқ Зарипова, қонун лойиҳасига бир қанча тузатишлар ва қўшимчалар киритишни тавсия қилди, бу тузатишлар ва қўшимчалар қонун лойиҳасида ҳисобга олинди.

Маълумки, иттифоқдош республикаларда колхоз ҳаракати турли вақтларда бошланган. Литва, Латвия, Эстония сингари республикалар, шунингдек Украина ва Белоруссиянинг ғарбий областлари СССР составига бошқа республикаларга нисбатан кейинроқ кирди. Бундан ташқари, Улуғ Ватан уруши баъзи жойларда ёппасига коллективлаштиришни бошлашга халақит берди. Ана шу республика ва областларда пенсия ёшига етган колхозчилар пенсия тайинлаш учун қонун лойиҳасида кўрсатилган иш стажига эга бўлмасликлари мумкин. Шу сабабдан, колхоз аъзоларига пенсия тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги Низомни ишлаб чиқиш вақтида (бу Низомни СССР Министрлар Совети қабул қилади), қишлоқ хўжалик артеллари мамлакатнинг бошқа районларидагига нисбатан кейинроқ тузилган республика ва областлардаги колхозларнинг аъзоларига пенсия тайинлаш шартлари алоҳида эслатиб қўйилса дуруст бўлур эди.

Миллатлар Совети ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладини муҳокама қилишга ўтади. Россия Федерацияси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари **М. А. Ясновга** сўз берилади. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг катта ташкилотчилик иши, дейди у, халқ фаровонлигини янада тўхтовсиз юксалтириш негизи бўлган коммунизм моддий техника базасини яратишда ўз самараларини бермоқда. Бу — халқимиз ҳақли суратда буюк ўн йиллик деб атаётган сўнгги ўн йил натижаларидан айниқса яққол кўриниб турибди.

Кейинги ўн йил ичида Россия Федерациясида, масалан, Совет ҳокимияти ўрнатилган ҳамма аввалги йиллардагига нисбатан 1,7 баравар кўпроқ саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Етти йиллик ичида контроль рақамларда кўрсатилганига қараганда 30 миллиард сўмлик миқдорида кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан олинган социалистик мажбурият муваффақият билан бажарилмоқда. Ҳозиргача пландан ташқари 24 миллиард сўмлик маҳсулот берилди.

Бу йилги план РСФСРда муваффақиятли бажарилмоқда. Москва, Ленинград шаҳарлари, Москва, Тула, Воронеж, Калинин, Магадан областлари, Удмуртия Автоном республикаси меҳнаткашлари меҳнатда ажойиб ғалабани қўлга киритдилар.

Депутат колхозларнинг аъзоларини пенсия билан таъминлаш тартибини жорий қилиш тўғрисида ҳамда маориф, соғлиқни сақлаш, уй-жой-коммунал хўжалик, савдо ва умумий овқатланиш ходимларининг ҳамда халқ хўжалигининг аҳолига бевосита хизмат кўрсатувчи тармоқларида ишловчи бошқа ходимларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисида Н. С. Хрушчев докладида қўйилган таклифлар катта аҳамиятга эга эканлигини айтади.

Депутат Яснов ўртоқ Н. С. Хрушчев докладида баён қилинган ҳамма фикрларни маъқуллашни таклиф қилади.

— Колхозчиларни пенсия билан таъминлашни яхшилаш ҳамда маориф, соғлиқни сақлаш ва хўжаликнинг бошқа тармоқларидаги ходимларнинг иш ҳақини ошириш мақсадида КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети таклиф қилаётган чоралар, — деди Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари депутат **И. Юсупов,** — чинакам революцион характерга эга бўлиб, оддий меҳнаткаш инсонга қилинаётган ленинча астойдил ғамхўрлик руҳи билан суғорилгандир.

Биз, дейди депутат, колхозчиларни гарантияланган пенсиялар билан асосан колхозларнинг даромадларидан ажратиш мўлжалланаётган маблағлар ҳисобидан бемалол таъминлаш мумкин, деган фикрни тўғри деб ҳисоблаймиз. Колхозларнинг даромадлари анча ошиб кетди. Масалан, Қозоғистонда сўнгги ўн йилда пул даромадлари ҳар бир колхоз ҳисобига ўртача олганда, 11 баравар кўпайиб, йилига 827 минг сўмга етди.

Депутат республика маданий қурилишда катта ютуқларни қўлга киритганини кўрсатувчи рақамларни айтиб берди.

Ўртоқ Юсупов таъкидлайдики, мамлакатимизда коммунистик қурилиш ютуқлари нуқтаи назаридан қараганда, кишиларнинг муҳим эҳтиёжларини қондириш гўё коммунистик идеаллардан чекинишдир, деб хитой раҳбарлари юритаётган мулоҳазалар аянчли ва бемаъни гаплар бўлиб туюлмоқда.

— Халқ хўжалигининг аҳоли эҳтиёжларига бевосита хизмат қилувчи тармоқларида ишлаётган ходимларнинг иш ҳақи оширилиши пойтахтимиз шаҳар хўжалигида ишчи ва хизматчилардан катта бир группасининг моддий фаровонлигини жиддий равишда яхшилашга имкон беради, — деб таъкидлади ўз нутқида Москва Совети ижроия комитетининг раиси депутат **В. Ф. Промислов.** — Ҳозирги вақтда пойтахтда 200 мингдан ортиқ маориф ходими, шу жумладан мактабгача муассасаларда 40 мингта яқин киши ишлаб, бир ярим миллион кенжатой москваликларни ўқитмоқда ва тарбияламоқда, 150 мингдан ортиқ медицина ходими пойтахт меҳнаткашлари саломатлигига посбон бўлиб турибди.

Депутат Промислов шаҳар хўжалиги тез суръатлар билан юксалаётганлигидан далолат берувчи ажойиб рақамларни айтиб ўтди. Сўнгги 10 йил ичида, деди у, Москвада 24,5 миллион квадрат метр турар жой, 399 та мактаб биноси, 27 минг ўринли касалхона, 155 минг ўринли болалар боғча ва яслилари, 2.320 та янги магазин, 1.875 та умумий овқатланиш корхонаси ва бошқа кўп бинолар қурилди. Шаҳар бу йил янада ривож топади. Жумладан, Москванинг турар жой фондига бу йил яна 109 мингта шинам квартира қўшилади.

Тошкент областидаги «Политотдел» колхозининг машҳур маккажўхорикор бригадири, депутат **Любовь Ли** минбарга чиқади.

(Ўртоқ Любовь Ли нутқи газетамизда босилди).

СССР соғлиқни сақлаш министри, депутат **С. В. Курашов** сўзга чиқиб айтдики, сессияда қўйилган масалалар биз, медицина ходимлари учун алоҳида аҳамиятга эга, чунки социалистик жамият шароитида меҳнат билан сиҳат-саломатлик бир-бирига чамбарчас боғланган. Мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришда катта ютуқлар қўлга киритилган бўлса, кейинги йилларда халқ соғлиғини сақлаш соҳасида эришилган ютуқлар ҳам кам эмас. Чунончи, 1953—1963 йилларда туғилиш бир оз камайганлигига қарамай, (бу камайиш маълум даражада уруш оқибати бўлди), бизнинг мамлакатимизда аҳолининг табиий кўпайиши юксак даражада ривожланган капиталистик мамлакатларга нисбатан энг юқори бўлиб қолаверди. Болалар орасида ўлим эса икки баравардан зиёдроқ камайди.

Депутат қишлоқ аҳолисига медицина хизмати кўрсатишни яхшилашга ўз нутқида катта эътибор берди.

— Совет гражданларининг қариб қолганларида моддий таъминланиш ҳуқуқи социалистик революциянинг энг катта ғалабаларидан биридир, — деди Латвия ССР Министрлар Советининг раиси депутат **В. П. Рубен.** У, буржуа Латвиясида кекса деҳқонлар уқубатли ҳаёт кечирганликларини кўрсатувчи мисолларни айтиб берди. Совет ҳокимияти ўрнатилганидан кейин аҳвол бутунлай ўзгарди. Колхозчиларни пенсия билан таъминлаш масаласи гарчи тўла равишда ҳал қилинган бўлмаса ҳам, ҳозирги вақтда республикадаги колхозларнинг ярмидан кўпи кексаларга ва инвалидларга нафақалар тўлаб турибди. Республикада кексалар учун 11 та колхоз пансионатлари ва колхозлараро пансионатлар ташкил этилган. Ҳозир шу пансионатлар кенгайтирилмоқда.

Ўртоқ Рубен республика колхозчиларига пенсиялар тайинлашга тааллуқли бир қанча амалий масалаларни қўйди.

Литвадаги Ленин номли колхоз раиси депутат **П. Ю. И. Чепулис** ўзи раҳбарлик қилаётган хўжаликнинг ютуқлари ҳақида ҳикоя қилади. Ленин номидаги колхознинг ишлаб чиқариш соҳасида эришган яхши муваффақиятлари меҳнатга коммунистик муносабатнинг натижасидир, илғор меҳнат методлари ва замонавий техника жорий қилинаётганлигининг натижасидир. Бу колхозда ишлаб чиқариш илғорлари бўлган колхозчиларга отпускалар берилмоқда. Бундан икки йил муқаддам колхозчиларнинг умумий йиғилиши колхозчиларга қарилик пенсиялари бериш тўғрисида қарор қабул қилган эди.

Бироқ, деди депутат, пенсия билан таъминлаш соҳасида биз қабул қилган форма унчалик мукаммал эмаслиги маълум бўлиб қолди. Сессиянинг кўриб чиқиши учун тақдим этилган янги қонуннинг қоидалари колхозчиларнинг манфаатларига тўла ва батамом мос бўлиб тушади. Ўртоқ Чепулис колхозларнинг аъзоларига пенсиялар ва нафақалар бериш тўғрисидаги Қонунни тасдиқлашни таклиф қилади.

Кексайиб қолган ва меҳнатга яроқсиз колхозчилар учун пенсиялар тайинлаш тўғрисидаги, шунингдек колхозчи хотин-қизларга нафақалар тўлаш тўғрисидаги, ишчи ва хизматчиларнинг кўпгина категорияларига тўланадиган иш ҳақини кўпайтириш тўғрисидаги қонун лойиҳаси, деди Татаристон АССР Министрлар Советининг раиси депутат **А. А. Абдразяқов,** — аҳолининг кенг доирасини ўз ичига олади. Татаристон республикасида 300 мингдан кўпроқ кишининг шахсий даромадлари анча кўпаяди ва тахминан 170 мингга яқин ишга яроқсиз колхозчи пенсиялар билан таъминланадиган бўлиб қолади.

Миллатлар Советининг кечки мажлисида сўзга чиққан РСФСР маориф министри депутат **Е. И. Афанасенко** ҳозирги вақтда мактаб ҳаётидаги янгиликларни гапириб берди ва бу янгиликлар мамлакатдаги халқ маорифини ўқитишни унумли меҳнат билан қўшиб олиб бориш тўғрисидаги ленинча принцип асосида қайта қуриш тўғри бўлиб чиққанлигини тўла равишда тасдиқлади.

Сессияда муҳокама қилинаётган қонун лойиҳаси, — деди у, — партия ва ҳукуматнинг ўқитувчиларга қилаётган ғамхўрлигини кўрсатувчи янги далилдир. Қишлоқ ўқитувчиларининг меҳнатига тўланадиган ҳақ шаҳар мактабларидаги ўқитувчилар меҳнатига тўланаётган ҳаққа тенглаштирилганлиги ва шу тариқа баббаравар меҳнат учун баббаравар ҳақ тўлаш жорий қилинганлиги мутлақо тўғри. Қонун лойиҳасида синф раҳбарларининг меҳнатига тўланадиган ҳақни ошириш кўзда тутилганлиги ўқитувчининг тарбиячилик иши муҳимлигини ва масъулиятли иш эканлигини яна бир марта таъкидлаб турибди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг доклади юзасидан Миллатлар Советининг мажлисларида ўтказилган музокараларда депутатлардан Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари **Г. П. Бутенко,** Витебск ишлаб чиқариш колхоз-совхоз бошқармаси парткомининг секретари **Ф. Т. Широких,** Молдавия ССР Министрлар Советининг раиси **А. Ф. Диордица,** 2-сон 8 йиллик мактаб директори (Сиктивкар шаҳри) **Р. Н. Куштанова,** касаба союзлари Қирғизистон республика Советининг раиси **Т. Б. Болтағулов,** врач **З. Ш. Магомаева** (Доғистон АССР) «КПСС XXII съезди» колхозининг раиси **Б. М. Володин** (Карачаев-Черкес Автоном области), Украина ССР, Иван-Франко областидаги «1 Май» колхозининг раиси **Ю. Т. Личук** ҳам сўзга чиқдилар.

15 июлда сессия ўз ишини давом эттирди. (ТАСС).

Депутат ЛЮБОВЬ ЛИ нутқи

(Ўзбекистон ССР, Оҳангарон сайлов округи).

<> <>

Депутат ўртоқлар, ўртоқ Н. С. Хрушчев докладини ниҳоят даражада тўлқинланиб эшитдим ва одамни бахтиёр қилиш тўғрисида ғамхўрлик доно партиямизнинг, жонажон ҳукуматимизнинг фаолияти учун қонун қилиб қўйилган мамлакатда яшаётганлигим учун яна қайта-қайта қувондим. Бу ғамхўрлик ғайратимизга ғайрат қўшади, бизни ҳозирги гўзал турмушимиз ва тағин ҳам порлоқ келажагимиз йўлида янги қаҳрамонликлар кўрсатишга илҳомлантиради.

Ҳозир Ўзбекистоннинг пахта далаларида 3 миллион 600 минг тонна «оқ олтин» олиш учун, давлатга жуда кўп ғалла топшириш ҳамда барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш учун социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Республикамиз деҳқонлари ўтган йилда бўлгани каби бу йил ҳам меҳнатда янги муваффақиятлар билан Ватанни қувонтирадилар, бунга ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ.

Шу кунларда Ўзбекистон колхозлари ва совхозларидан хушхабарлар келди. Республика дон, қоракўл тери ва пилла харид қилиш йиллик планини бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Давлатга гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотишнинг ярим йиллик плани муддатидан олдин бажарилди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мўл-кўл қилиб етиштириш учун олиб борилаётган умумхалқ курашида кўп миллатли «Политотдел» колхозимизнинг коллективи ҳам актив қатнашмоқда. Бизнинг хўжалигимиз — йирик, кўп тармоқли, юксак даражада механизациялашган хўжалик.

Ўтган йил бизнинг колхозчиларимиз гектар бошига 46 центнердан «оқ олтин» етиштирдилар, давлатга 2600 тонна пахта сотдилар. Бундан ташқари бизнинг колхозчиларимиз энг қимматли техника экини бўлган канопдан жаҳонда энг юқори ҳосил етиштирдилар — давлат фақат бизнинг колхозимизнинг ўзидангина 26 минг тонна каноп пояси олди. Биз давлатга бошқа кўпгина қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ҳам сотдик.

Колхозимизнинг пул даромади ўтган йил 6 миллион сўмдан ошиб кетди. Бу йил колхозимизнинг хўжалиги анча кенгайди, чунки биз қўшнимиз бўлган «III Интернационал» колхози билан бирлашдик. Бу колхоз кўп йиллардан бери пахта ва бошқа экинлардан кам ҳосил олиб келар эди. Колхозда ер ва техникадан ёмон фойдаланилар эди. Унинг экономикаси заиф эди, чунки колхоздаги одамлар ҳам колхоз хўжалигини ривожлантиришдан моддий манфаатдор қилинмаган эдилар.

Ҳозир аҳвол бошқача бўлиб қолди. Икки хўжалик бирлаштирилганлиги яхши натижалар берганлиги ҳозир кўриниб турибди. Политотделчилар хўжаликни интенсив юритишдаги тажрибаларини ўзларининг собиқ қўшниларига яхшилаб ўргатдилар, шу сабабли ҳозирги кунда колхозимизнинг ҳамма далаларида пахта, каноп, макка жўхори ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг мўл ҳосили етилмоқда.

Қилинган ҳисоблар шуни кўрсатиб турибдики, қўшниларимиз ўтган йил атиги 20-23 центнер пахта олган ерлардан бу йил гектар бошига камида 35 центнер ҳосил олинади. Каноп экиш билан шуғулланаётган бригадаларнинг далаларида ҳам ҳосил яхши бўлиши очиқ кўриниб турибди.

Мен раҳбарлик қилаётган бригада ўтган йилдагидек бу йил ҳам маккажўхори етиштирмоқда. Бу йил бригадамиз коллективи Ўзбекистон ССРнинг ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги шарафига ўз зиммасига юксак мажбуриятлар олди. Бригадамиз гибрид маккажўхори экилган 200 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан уруғлик маккажўхори олишга сўз берди. 50 гектарлик бошқа бир участкадаги ерларда гектар бошига 100 центнердан маккажўхори етиштириш, 50 гектарли учинчи бригада эса гектар бошига 1500 центнерга етказиб ва ундан ҳам ошириб силосбоп маккажўхори етиштириш мажбуриятини олдик. Бизнинг бу ваъдамиз қатъий ва мўлжалланган бу ҳосилни албатта етиштириб берамиз.

Мен республиканинг, колхозимизнинг ва ўзим раҳбарлик қилаётган бригаданинг ишлари тўғрисида гапираётганим тасодифий эмас. Биз, совет кишилари шуни яхши биламизки, Ватан нақадар кўп маҳсулот олса, шу қадар бадавлат ва қудратли бўлади, демак, халқимизнинг моддий фаровонлиги ҳам йилдан-йилга яхшиланаверади.

Совет кишиларининг моддий фаровонлигини янада ошириш тўғрисида ва шу жумладан колхозчиларни пенсиялар билан таъминлаш тўғрисида Н. С. Хрушчев докладида айтилган таклифларни қизғин маъқуллаймиз ва қувватлаймиз.

Бу таклифлар бизларни, колхозларнинг меҳнаткашларини қувонтиради, шу сабабли «биз қишлоқ меҳнаткашлари тўғрисида ҳамиша оталарча ғамхўрлик қилаётганлари учун жонажон Коммунистик партиямиздан, Совет ҳукуматидан, шахсан Никита Сергеевич Хрушчевдан бениҳоя миннатдормиз.

Мамлакатимизнинг бошқа республикаларида бўлгани каби Ўзбекистонда ҳам кўпгина колхозларда кексайиб қолган колхозчиларга пенсиялар тўланиб турибди. Ўтган йил 153 минг колхозчи пенсия олди. Лекин бу катта ва муҳим ишда ягона система йўқ эди. Баъзи жойларда пенсияларнинг миқдори турлича белгиланар эди, пенсионерларга пенсия пули кўпинча ўз вақтида тўланмас эди, бу эса пенсионерларни хафа қилмаслиги мумкин эмас эди.

СССР Олий Совети сессиясида қабул қилинадиган қонун бундай системасизликка чек қўяди, колхоз қурилиши ишига кўп куч сарфлаган пенсионер деҳқонлар учун хизматларига яраша дам олишларини таъминлайдиган яхши моддий шароит яратиб беради.

Депутат ўртоқлар! Шаҳарларимиз ва қишлоқларимизнинг қиёфаси айниқса кейинги ўн йил ичида нақадар тез суръатлар билан ўзгараётганлигини, улар ўртасидаги тафовут тез йўқолиб бораётганлигини кўриб турибмиз. Мисол учун бизнинг «Политотдел» колхозидаги посёлкани олиб кўрайлик. Колхозимиз аъзолари бой ва маданий ҳаёт кечирмоқдалар. Колхозимиздаги ҳар бир оиланинг водопровод билан таъминланган ва электр нури билан ёритилган шинам уйи бор. Кўпгина уйларга газ ҳам киритилган. Деярли ҳар бир оилада радиоприёмник ва телевизор бор. Колхозчининг уйида кўпинча пианинони ҳам учратасиз.

Колхозимизнинг марказида жуда яхши Маданият саройи қурилган. Бундан ташқари колхоз участкаларида яна 5 та клуб бино қилинган. Колхозчиларнинг болалари учун саккизта мактаб қурилган. Бизнинг энг кичкина гражданларимизга ҳам яхши шароит яратиб берилган. Колхозда 14 та болалар боғчаси ва ясли ишлаб турибди. Болалар боғчаси ва яслилардаги болаларга текин овқат берилади. Колхозда 4 та ҳаммом, кийимлар тикиб берадиган ателье, радио приёмникларни, телевизорларни, пилесосларни ва бошқа рўзғор асбобларини ремонт қилиб берадиган устахона бор. Колхозда қурилаётган новвойхона битай деб қолди.

Колхозимизда касалхона, поликлиника ва туғруқхонадан иборат медицина муассасалари комплекси колхоз аҳолисига хизмат қилиб турибди. Медицина муассасалари энг янги аппаратлар билан таъминланган. Колхозимизда жуда яхши стадион ҳам бор, кўпгина спорт секциялари ишлаб турибди. Колхозимизнинг футбол командаси эса «Б» классида мамлакат биринчилиги мусобақаларида қатнашмоқда.

Хуллас, колхозимизнинг посёлкаси баъзи шаҳарлардан қолишмайди, деса бўлади.

Мен фақат битта колхоз тўғрисида гапириб бердим, маданият колхозчи деҳқонларнинг ҳаётига ва турмушига тобора мустаҳкам сингиб бораётган бундай хўжаликлар эса бизнинг республикамизда оз эмас.

Колхозчиларнинг пенсия таъминотини яхшилаш кишиларда меҳнат ғайрати ва активлигини янада кучайтириб юборишига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ. Бу билан асосий вазифамизни ҳал қилиш — коммунизмнинг мустаҳкам моддий техника базасини вужудга келтириш йўлида яна бир катта қадам қўйилади. (Қарсаклар).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ • 2

16 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
№ 164 (12.818)

ЧЕКАНКА—МАШИНАЛАР ЗИММАСИГА

Эшпўлат Жумаев бошлиқ бригада даласидамиз. Бу бригаданинг довруғини эшитмаганлар Сирдарёдагина эмас, балки республикамизда ҳам камдан-кам. Коммунист Эшпўлат Жумаев етакчилик қилаётган шу бригада миришкорлари ўтган йили 270 гектар бўз ернинг ҳар гектаридан 31,3 центнердан «оқ олтин» етиштирган эди. Унинг ҳар центнерига сарфланган харажат 14 сўмга тўғри келди.

Уларнинг бу йилги иши ҳам чакки эмас. Область партия комитетининг ташаббуси билан бу бригада даласида семинар ўтказилди. СоюзНИХИнинг «Пахтаорол» тажриба станцияси директори, қишлоқ хўжалик фанлари доктори ўртоқ Узенбоев ғўзани машина билан чеканка қилиш ҳақида гапирди. Бу тадбир пахта етиштириш жараёнидаги бошқа бирон агротехника тадбирининг ўрнини боса олмасада, деди у, уни ўз вақтида ва намунали ўтказиш жуда муҳимдир. Шундай қилинганда гектар бошига 2-3 центнер қўшимча ҳосил олиш мумкин. Чеканкани ҳар бир бригада, ҳар бир картадаги ғўзанинг ривожини, бўйини қатъий ҳисобга олиб, табақалаштирилган ҳолда ўтказиш лозим.

Ғўзалар ғовлаб кетган жойларда асосий поянинг учи ҳамда ўсув шохларининг учи чилпиб ташланиши керак. Ғўза туплари шу тариқа шаклга солинганда бўғин оралари очилади, шамол алмашинуви яхшиланади ва ҳаво намлиги камаяди. Ғўза тупроқдаги моддалардан яхши баҳраманд бўлади. Кўсаклар салмоқдор бўлади. Усимликнинг ғовлаб кетишига чек қўйилади, шона ва гулларнинг тўкилиши кескин камаяди.

Ғўзани чеканка қилиш область колхоз, совхозларида август ойигача тугалланиши зарур. Бунга эса машиналар ёрдамидагина эришиш мумкин. Пахтачиликда банд бўлган ҳар бир кишига 5-6 гектардан майдон тўғри келадиган Сирдарё область шароитида айниқса бусиз сира мумкин эмас.

Областнинг катта-катта майдонларида ўтган йили ҳам чеканка шу усулда ўтказилган эди. Киров бошқармасидаги «Махтали» совхозида барча майдондаги ғўзаларнинг тўртдан уч қисми, Ленин номли совхозда эса ҳаммаси механизмлар воситасида чеканкадан чиқарилган эди. Бу йил область далаларида 2000 та ана шундай машина ишлайди. Уларнинг кучи билан барча майдоннинг 70 процентн ёки 149 минг гектар ердаги ғўза чеканка қилинади. Бу ишга барча хўжаликларда ўз вақтида киришилса ва ҳар бир агрегатнинг кунлик иш унуми 6-7 гектарга етиши таъминланса, чеканкани областда июлнинг охиригача тамомлаш имконияти бор.

— Бизнинг бригадамизда чеканкага алоҳида эътибор беріляпти,— деди ўртоқ Эшпўлат Жумаев. Биз чигитни барча майдонга квадрат-уялаб экканмиз. Уни бир текис ундириб олгач, эрта парвариш қилдик. Ҳозиргача ғўзаларимиз 5 марта парвариш қилинди, 4 марта озиқлантирдик. Ҳар гектар майдонда 88-90 минг тупдан кўчат, ҳар тупда кўплаб шона, 15-20 тадан гул, 2-3 тадан тўқ кўсак бор. Эндиликда ғўзага суперфосфат беряпмиз. Бу ишни 15 июлгача тугаллаймиз. Чеканка эса бригадамизда 27-28 июлда тамомланади.

Чўлнинг қоқ белида жойлашган Герман Титов номли 6-совхознинг Эшпўлат Жумаев бошлиқ бригадасида меҳнат жўшади. Пахтазорда машиналар гўруллаб, уларни моҳир қўллар бошқаряпти.

Э. ОТАБОЕВ,
Ильич ишлаб чиқариш бошқармаси.

● ● ●

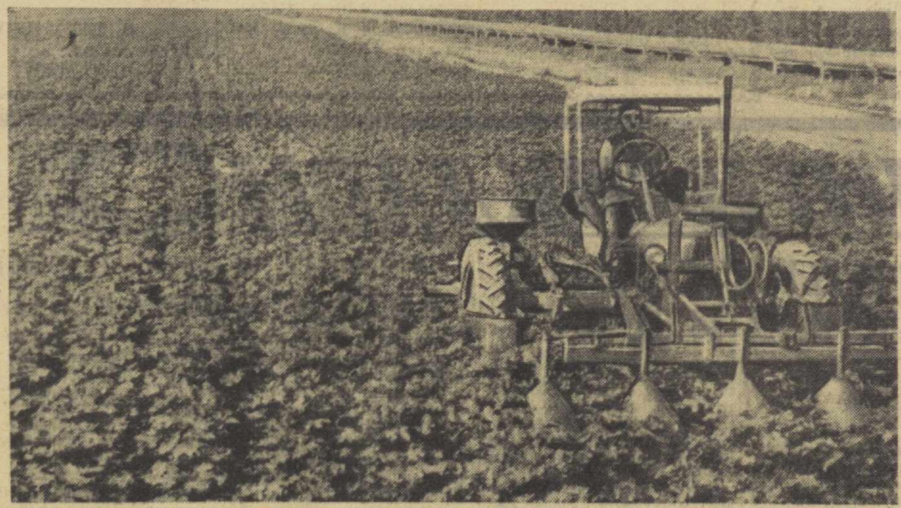

ҒЎЗА тупларидаги ҳар бир шона, гул ва кўсак пахтакорнинг қалбига қувонч бағишлайди. Эшпўлат Жумаев бошлиқ бригада ерларида ҳам ғўза кўсаклай бошлади. Бригада аъзолари гул ва шоналарни тўла сақлаб қолиш, уларни салмоқли кўсакка айлантириш учун ҳар туп ғўзани ардоқлаб парвариш қилмоқдалар. Унг томондаги суратда бригадир Эшпўлат Жумаев ғўзанинг гул ва шоналарини кўздан кечирмоқда.

Бу ерлар бир вақтлар Мирзачўлнинг одам юрса оёғи куядиган даштликлари эди, инсон қўли билан ана шу даштлар пахтазорга айланди. Чап томондаги суратда Эшпўлат Жумаев бошлиқ бригаданинг механизатори Нурмамат Ризаев механизм ёрдамида ғўзани чеканка қилаётир.

А. Заблоцкий фотолари.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ТОШКЕНТ. Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги «Ленин йўли» колхозининг Гинаш Мамедов бошлиқ бригадаси аъзолари 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнерга етказиб пахта олишга сўз берганлар.

Ваъдага вафо қилиш учун бир тан, бир жон бўлиб ишлаётган бригада пахтакорлари барча майдонлардаги ғўзаларни текис гуллатиб оляптилар.

Н. ХУДОЙБЕРГАНОВА.

●

САМАРҚАНД. Самарқанд бошқармасидаги «Боғизоғон» совхозининг Эргаш Эшонқулов бошлиқ бригадаси сувчилари Т. Ражаббоев, А. Ўралов ва Х. Каримов ўртоқлар ҳар туп ғўзани кўзқорачиғидай асраб, қондириб суғоряптилар. Улар суғориш юзасидан белгиланган топшириқни ошириб бажариш билан бирга, ишнинг сифатига ҳам жиддий эътибор бермоқдалар.

Миришкорлар суғораётган 200 гектар майдондаги ғўзалар мавж уриб ўсиб, мўл ҳосил тугмоқда.

О. КАТТАБОЕВ.

●

БУХОРО. Пахта тайёрлаш йиллик планини республикамиз тўйигача бажаришга аҳд-паймон қилган Бухоро бошқармасидаги «Ленинград» колхозининг ўртоқ Жўра Жумаев бошлиқ бригадасида ғўзалар гулламоқда. Пахтакорлар ғўза тупларидаги гулларни тўла сақлаб қолиш ва уларни тўқ кўсакларга айлантириш учун сабот ва матонат кўрсатиб меҳнат қилаётирлар.

Н. ОХУНЖОНОВ.

●

СИРДАРЁ. Ильич бошқармасидаги «Правда» совхози ишчилари катта майдонларда пахтадан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Айниқса ўртоқ О. Алиқулов бошлиқ бригадада ғўзалар мавж уриб ўсмоқда. Шу кунга қадар уч марта комплекс парвариш қилинган 118 гектар ердаги ғўзалар гуллаб, кўсаклай бошлади.

М. БЕРДИАЛИЕВ,
Х. ҚАЮМОВ.

●

ҚАШҚАДАРЁ. Алмат Ашуровни Шаҳрисабз бошқармасидаги Свердлов номли колхозда ҳамма ҳурмат қилади. Алмат ака механизаторлик касбини улуғлаётганлиги ва ғўза парваришида яхши кўрсаткичларга эришаётганлиги туфайли ана шундай таҳсинга сазовор бўлмоқда. У ҳозир кунда 10-12 гектар ердаги ғўзани сифатли культивация қилиб, топшириқни муттасил ошириб бажаряпти.

Моҳир механизатор мавсумда 1000 гектар ғўза қатор ораларини сифатли культивация қилмоқчи.

М. ХИДИРОВ.

Агроном

Хоразмлик машҳур пахта устаси Искандар Юсупов «Шундай ишлайликки, халқ, раҳмат пахтакор, десин!» деганида тўла ҳақли эди.

Бу чақириқ юрагида пахта ишқи бор ҳар бир колхозчини, совхоз ишчисини пахтазорга чорлайди. Ғойиб Қодиров ҳам умумхалқ ҳаракатидан четда тура олмайдиган кишилардан.

Май ойининг бошлари. Искандар Хўжаев бошлиқ бригада далаларида чигит текис униб чиқмаётганлиги маълум бўлиб қолди. Агроном Ғойиб Қодиров бу масалани колхоз правлениеси муҳокамасига қўйди. 15 гектарли пайкалга қайта чигит экиш зарурлигини таъкидлади. Лекин кўпчилик яна бир-икки кун кутиб туришни лозим топди. Бўлмади. Агроном чигит нотўғри дорилангани, дала шароити билан ҳисоблашмай, тупроққа чуқур кўмилганини айтиб, қайта экиш зарурлигини яна исботлади.

Агрономнинг фикри инобатга олинди. Ана шу майдонда чигит беш кун ичида бир текис кўклаб чиқди.

Пахтакор участкаси ҳосилдорлик жиҳатидан колхозда энг орқада туради. Йўлдош Нуруллаев, Жуманиёз Бобожонов ва Искандар Хўжаев ўртоқлар бошлиқ бригадалар бу участкада 310 гектар майдонда пахта етиштирадилар. Колхоз правлениеси ана шу участкага агроном Ғойиб Қодировни бириктиб қўйди.

Июнь ойининг ўрталари. Катта-катта пайкалларда карадрина пайдо бўлиб, ғўзани қийратмоқда. Бригада бошлиғи Искандар Хўжаев бу табиий офатни кўриб анча шошиб қолди. Ана шунда агроном ёрдамга келди. Аҳвол билан танишиб, дарҳол трактор пуркагич-чанглагичларини сафарбар қилди. Заҳарли дорилар сепилди. Ғойиб Қодиров бригада аъзоларини тўплаб, карадринага қарши кураш йўлларини тушунтирди. Унинг маслаҳатларига кўра, химиявий чоралар кўриш билан бир қаторда ғўза қатор ораларини ишлаш кучайтирилди. Карадрина капалагини қириб ташлаш учун пахтазорда тунда машъалалар ёқилди. Орадан 3-4 кун ўтмай; офат бутунлай йўқотилди. Шунга қарамай, ҳар эҳтимолга қарши ғўза иккинчи марта дориланди.

Агроном ҳар бир туп ғўза тақдири учун жавоб берадиган одам. У ғўзанинг аҳволини текшириш билангина чегараланиб қолмай, агротехника тадбирларининг ўз вақтида сифатли бажарилиши устидан ҳам назорат қилиб боради. Шунинг учун ҳам Пахтакор участкасида бу йил ғўзаларнинг авжи яхши. Искандар Хўжаев бошлиқ бригада аъзолари эса ўтган йилдаги 29 центнер ўрнига гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқдалар.

Ғойиб Қодиров беш йилдан буён Хева бошқармасидаги «Ленинград» колхозида ўз билими ва тажрибасини пахтадан мўл ҳосил етиштиришга сарфламоқда. Ўтган йили колхоз пахтакорлари 1366 гектар майдондан 5464 тонна пахта олиб, ҳосилдорликни гектар бошига 42 центнерга етказган эканлар бунда агроном Қодировнинг ҳам салмоқли ҳиссаси бор.

Ўртоқ Қодиров Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун мўл ҳосил етиштириш йўлида жонбозлик кўрсатаётган пахтакорларга амалий ёрдам кўрсатаётир.

А. ҚОБУЛОВ.

МИРИШКОРЛАР

Калинин бошқармасидаги «Правда» колхозида хўжалик ҳисоби асосида ишловчи комплекс механизациялашган звено ташкил этилиб, унга тракторчи Юсуф Соипов бошлиқ қилиб тайинланган эди. Звено аъзолари ҳар гектар ердан пландаги 28 центнер ўрнига 32 центнердан пахта етиштириш учун уюшқоқлик билан меҳнат қилмоқдалар. Ғўза қатор оралари ҳозиргача кўндалангига уч марта, узунасига тўрт марта культивация қилинди. Экин уч марта суғорилди.

Звено аъзолари ғўзани озиқлантиришни 20 июлгача тугаллаш учун шу кунларда экинни учинчи марта компост билан тўйдирмоқдалар. А. Юсупов, Ж. Мираҳимов эса ҳар куни 1,5-2 гектар майдондаги экинни қондириб суғораётирлар.

С. МАХОВ.

ТЎРТ ҚИЗ

Исом ака билан бирга дала кезиб юрибмиз. Тонгги шабадада майин силкинаётган ғўзаларга қараган кишининг ҳаваси келади. Бирдан қўшиқ янгради:

Сув келар аста-аста,
Кўнглингни қилма хаста.
Бунча чечан, моҳирсан,
Мард йигитлар ҳавасда...

Оҳанрабо қўшиқни завқ билан тинглаётган ҳамроҳимнинг диққатини бўлишни истамадим.

— Эшитяпсизми?— табассум билан сўради бригадир.

— Ҳа, бирам ёқимлики, булбул-а.

— Сувчи қизларимизнинг ҳар бири юз булбул ўрнини босади,— фахр билан сўзларди Исом ака.— Ҳар куни тонгни олқишлаб ижодий меҳнат қилаётган қизларимиз қўшиқни ўз ҳамроҳлари деб билишади.

Қўшиқ ва меҳнат — эгизак. Қўшиқ қалбга севинч бахш этади, кишини янгидан-янги зафарларга руҳлантиради, билакларни кучга тўлдиради. Ҳа, қўшиқни севмаган, уни ўз йўлдоши деб билмаган қалб бормикин?!

Хаёллар оғушида шўнғиб борарканман, бригадир:

— Мана, қўшиқчи қизларга ҳам яқинлашиб қолдик, — деди.

Мавж уриб ўсаётган ғўзаларга оби ҳаёт таратаётган қизлар тўрт нафар экан. Сувчи—мўл ҳосил тақдирини ҳал қилувчи фигура. Буни Гулжон ҳам, Шарофат ҳам, Фотима ҳам, Сабоҳат ҳам яхши билишади. Шунинг учун ҳам ғўзага сув тараш муддати яқинлашиши биланоқ, улар бригада бошлиғи Исом ака Муҳиддинов ёнига бориб:

— Бизга сувчилик вазифасини топширасиз, — деб талаб қилишди.

— Э, сал шошилмасаларинг-чи, қизлар. Ҳали сувчиларни танлаганимиз йўқ-ку!

— Танламаган бўлсангиз, танладим деб ҳисоблайверинг, мана бизлар тайёр, — дея гап бошлади Гулжон Ҳусенова.

— Ҳа, шундай бўлсин, шаштимизни қайтарманг, бригадир ака, бари бир сувчиликни биздан бошқага топширишга қўймаймиз, — бараварига сўзларди бошқа қизлар.

— Сувчилик ҳам санъат, қизлар, — деди бригадир. — Сизларнинг эса бу соҳада ҳали тажрибангиз кам. Бригадамиз коммунистик меҳнат коллективи деган юксак ном учун курашмоқда. Ғўза парваришининг айни қизғин чоғида чарчаб қолсаларингиз...

— Ҳар туп ғўза учун жавоб берамиз, ишонаверинг.

Исом ака розилик билдиришга мажбур бўлди. Унинг ҳамма ишда, ҳамиша намуна бўлиб келган бу тўрт қизнинг сўзига ишонмай иложи йўқ эди. Қизлар ишончни оқлайдиганлардан. Утган йили бригадада ҳосилдорликни 36 центнерга етказишда бу тўрт қизнинг хизмати жуда катта бўлди. Мавсумда 10-12 тоннадан дурдона териб, бригада хирмонининг кўкка бўй чўзишига салмоқли ҳисса қўшган ҳам ана шулар! Мана бугун — мўл ҳосил тақдири ҳал қилинаётган дақиқаларда ҳам улар сувчиликни қойилмақом қилмоқдалар. Кунда икки ярим гектар ердаги ғўзани қондириб суғоришяпти. Бригада ғўзалари ҳозиргача икки марта сув ичди.

— Сув—ғўзанинг жони, — дейди қизлар етакчиси Гулжон, — уни «шарбат» ҳолда ўсимликка оқизиш бир ҳосилга ўн ҳосил қўшиш деган гап.

Гулжоннинг гапи ҳақ. «Шарбат» оқизилаётган даладаги ғўзалар тез ривожланмоқда. Бригаданинг қайси участкасига борманг, ёппасига гуллай бошлаган ғўзаларга кўзингиз тушар экан, беихтиёр, «сувчи қизларга офарин» дейсиз.

Ҳа, уларга таҳсин айтмай бўладими? Бригада фидокорлари 152 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнер ҳосил кўтариш, республикамиз ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг шонли қирқ йиллик юбилейига тўёна тайёрлаш учун қизғин кураш бошлаган. Ана шу курашда тўрт забардаст сувчи қиз ҳам энг олдинги сафда бормоқда.

У. САТТОРОВ.
Ғиждувон бошқармасидаги Энгельс номли колхоз.

ҲАШАРОТГА—ҚИРҒИН

Колхоз химизаторлари зиммасига ҳосилни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан сақлаб қолиш каби масъулиятли вазифа юклатилган. Буни яхши тушунган Ленинград бошқармасидаги «Ленинизм» колхози химизаторлари — Асатилла Мамажонов, Мўминжон Маматов ва Фазлиддин Аҳмаджонов ўз агрегатларини унумли ишлатмоқдалар. Уларнинг ҳар бири 8-9 гектар ердаги ғўзани дорилаяпти. Колхозда қисқа вақт ичида ҳашарот тушган 600 гектар ердаги экин дориланди.

Бошқармадаги Энгельс номли, «Социализм», «Правда» колхозларида ҳам ҳашарот тушган майдонлар дарҳол дориланяпти.

М. ЙУЛДОШЕВ.

БИЗНИНГ ТУҲФАМИЗ

СЎЗ — ИЛҒОР ҒАЛЛАКОРЛАРГА

Республикамиз комсомоллари совет ёшларининг қадрдони Никита Сергеевич Хрущевнинг Ўзбекистоннинг ғаллакор ёшларига ёзган хатига жавобан юз центнерчилик ҳаракатини кучайтириб юбордилар. Мўл ғалла етиштириб, «оқ олтин» диёримизнинг довруғига довруғ қўшишни мақсад қилган ўтюрак комсомолларимиз суғориладиган ерлардан эллик гектарини ажратиб олиб, комсомол-ёшлар бригадаси ташкил этдилар.

Бу ишда ҳеч биримизнинг тажрибамиз йўқ эди. Масалан, Тўрақул Ҳолматов бульдозерчи, Камол Рашидов ва Абдужаббор Бегалиевлар тракторчи, мен бухгалтер бўлиб ишлардим. Аммо бир нарсани ўрганишни астойдил истасанг муродингга етаркансан. Ўтган йили кузда бригадамизнинг ҳамма ўн аъзоси агротехника курсида ўқиди. Машҳур ғаллакор ва маккажўхорикорлардан Любовь Ли, Мелиқўзи Омонов, Рўза Отабоева ва уларнинг издошлари тажрибасини қунт билан ўргандик, кекса деҳқонларнинг маслаҳатига амал қилдик.

Ўтган йили кузда пахта йиғиб-териб олиниши биланоқ 15 гектар ерга арпа, 35 гектар ерга буғдой сепдик. Кеч куздаёқ далани яшил майсалар қоплаб, экин ерга чуқур томир отди.

Қиш ва баҳорда обдон ёғингарчилик бўлганлигидан экинларимиз гуркираб ўсди.

Аммо биз ҳам қараб турмадик. Бошоқ чиқаргунча экинни икки марта, кейин яна бир марта суғордик. Куз ва баҳорда ерга фосфор ва азотли ўғитлар, гўнг солган эдик. Ер ҳам бошқа экинни соғиниб турган эканми, ҳайтовур бор бисоти билан бошоқни ясантирди.

Тўрақул, Камол ва Абдужабборларнинг касби жуда асқатди. Гарчи улар илгари комбайн бошқармаган бўлсаларда, техниканинг тилини яхши билишар, шу туфайли «СК-У» комбайни ва бошқа ўрим машиналарини тезда яхши билиб олишди. Кўп ўтмай арпа ва буғдойларимиз пишди. Учала шоввоз аҳиллик билан ишлаб, олтин бошоқлардан хирмон уйишди. Арпанинг ҳар гектаридан 41 центнер, буғдойдан эса 45 центнердан ҳосил кўтардик. Экиндан бўшаган ерларни пешма-пеш ҳайдаб, текисладик-да, уруғликни аниқ ташлаб экадиган сеялка билан ерга «ВИР-156» навли маккажўхори қададик. Унинг кетидан сув бердик. Ниҳоллар қийғос униб чиқиб, кўзни қувонтирмоқда.

Бригадамиз аъзолари такрор экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 60 центнердан дон ҳосили кўтариб, республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйи кунида ҳар гектар ерда 100 центнердан ошириб дон етиштирдик, деб партия ва халқимизга рапорт беришга қатъий аҳд қилганлар.

Ҳошимжон МАҲМУДОВ,
Қува бошқармасидаги К. Маркс номли колхоз комсомол ташкилотининг секретари, дончилик бригадаси бошлиғи.

ХАШАК ЖАМҒАРМАЙСИЗМИ?

Халқимизда «Қиш ғамини ёзда кўр» деган ҳикматли мақол бор. Афсуски, Қорақалпоғистон АССР, Чимбой бошқармасидаги кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари бунинг маъносига тушуниб етмаётганга ўхшайдилар. Шунинг учун ҳам ем-хашак жамғариш пайсалга солинмоқда.

Бу йил Зоир, Қозонкетган массивларида табиий ўтлар жуда мўл бўлди. Бу ерларда икки-уч йилга етадиган ҳашак жамғариш учун қулай шароит бор. Лекин бошқармадаги хўжаликлар ана шу имкониятлардан самарали фойдаланмаяптилар.

Чорва моллари учун ем-хашак жамғариш айниқса, «Қорақалпоқ», «Чимбой», «Октябрь 40 йиллиги», «Тахтакўпир», Калинин номли совхозларда кечиктирилмоқда. Масалан, табиий ўтларнинг биринчи ўримини ҳам тамомлай олмаган «Чимбой» совхозида пландаги 3780 тонна ўрнига, энди 560 тонна хашак жамғарилган, холос. «Тахтакўпир» совхозида эса 1400 ўрнига бор-йўғи 80 тонна хашак ўриб олинган. «Кенес», «Москва», Ленин номли совхозларда хашак ўриш энди бошланди.

Ўртоқ А. Казбеков директорлик қилаётган «Кенес» ҳамда Р. Оллаберганов директор бўлган «Москва» совхозларида хашак ўриш ҳаддан ташқари кечиктирилаётганлигига қарамасдан, иш унуми жуда паст. Хашак ўришга қатнашаётган ишчилар нормаларини бажармайдилар. Транспорт воситаларидан ҳам тўғри фойдаланилмаётир.

Шу сабабли бошқарма бўйича шу кунга қадар 13065 тонна ўрнига бор-йўғи 1281 тонна беда тайёрланди.

Бунга сабаб нима? Ишчи кучи ёки техника воситалари етишмайдими? Етишади. Мавжуд 121 та сенокосилкадан 47 таси сифатсиз ремонт қилинганлиги учун тўхтаб турибди. Бошқармадаги 9 та хўжаликда 9-21 тадан сенокосилка бор. Аммо ҳар куни 2-5 сенокосилка билан хашак ўриляпти, холос.

Яйловлардаги хашаклар кунлар қизиши билан қовжираб кетяпти. Бунинг устига хашак ўриш учун қулай кунлар ўтиб боряпти. Ўз-ўзидан шундай савол туғилади:

— Чимбойликлар хашак жамғарадиларми, йўқми?

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БИР ХАТ ИЗИДАН

НЕГА ЎҚИШДАН ҚОЛИШДИ?

Шу йил февралда «Ўзбекистон хотин-қизлари» журнали редакциясига Янгиер бошқармасидаги 2-«Боёвут» совхозида жойлашган 67-сон мактабда ўқувчи қизлардан бир хат келди. Қизлар ўз хатларида мактабдошлари опа-сингил Хўжақуловалар ўқишга келмай қўйганликларини, бундай фактлар мактабда яна борлигини ҳаяжонланиб ёзганлар. Редакция дарҳол бу хатни Янгиер ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетига юбориб, фактлар текширилишини ҳамда қизларни ўқишга қайтариш чорасини кўришни илтимос қилди. Янгиер ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитети секретарининг ўринбосари ўртоқ Б. Рўзиниёзов имзоси билан редакцияга юборилган жавобда «Гулсара Хўжақулова, Бувиниса Мирзаботировалар ўқув йили бошланмасданоқ бошқа ерга кўчиб кетганлар. Улман Хўжақулова билан Баҳри Мирзаботировалар эса тўртинчи ва бешинчи синфларда ўқимоқдалар», дейилган. Бу жавобни ўқиган кишида шубҳа туғилади. Бир оиладаги бир қиз кўчиб кетар эмишда, иккинчиси қолар эмиш. Бордию кўчиб кетган бўлса, қаерга кетган, қайси мактабда ўқияпти улар? Бу ҳам номаълум. Бундай жавоб редакцияни қониқтирмади, албатта. Орадан кўп ўтмай масала равшан бўлди.

Қизлардан «Районодан келган Т. Раҳмонов яхши текширмади. Ўқиш ҳам тугай деб қолди. дугоналаримиз қачон ўқишга қайтарилади», деган мазмунда иккинчи хат ҳам етиб келди.

Текшириш натижасида қизларнинг ҳақ эканлиги аниқланди. 67-сон мактабнинг собиқ директори А. Мустанов билан илмий мудир У. Сорибоевлар ишни чуқур текшириб, қизларни ўқишга қайтариш чорасини кўриш ўрнига «осон» йўлга ўтиб олганлар. Шу совхозда ишлаб юрган Г. Хўжақуловани кўчиб кетган деб қалбаки справка ёзганлару қишлоқ Советига берганлар. Қишлоқ Советининг котиби Пардавой Ғойибназаров эса текширмай-нетмай, ҳатто раис келишини ҳам кутиб ўтирмай ҳужжатга имзо чеккан. Сир очилишидан қўрққан илмий мудир У. Сорибоев билан 4-синф раҳбари А. Қўноров ўқишга мутлақо қатнашмаётган У. Хўжақуловани синф журналига тиркаб қўйганларида ёки бўлмаса шу йил январида 4-синфдан кетиб қолган Шарофат Умрзоқовани текшириб ўтирмай рўйхатдан ўчирганларида жавобгарликни сезганмиканлар?

Албатта билганлар, сезганлар. Лекин била туриб шу ишга йўл қўйганликлари кишини айниқса ранжитади.

Қизларни ўқишга тўла жалб қилишга мактаб дирекцияси, ўқитувчилар коллективи, қолаверса совхоз раҳбарлари, партия ташкилоти жон куйдирмаса, ким жон куйдиради?

Худди шу масала бўйича Сирдарё ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинград» колхозига ҳам бордик. 25 ва 29-саккиз йиллик мактабларда бўлдик.

Бу ерда қизларнинг ўқишига бирмунча жиддий қаралганлиги сезилиб турибди. Аммо иккинчи бир ҳол ташвишлантиради. 25-мактаб ўқитувчилар коллективи қизларнинг ўқишга келишини контроль қилишгани ҳолда, дарсларни ўзлаштиришига етарли аҳамият бермайдилар. Натижада баъзи қизлар синфдан-синфга ўтолмай қолиб кетганлар. Масалан, 1960—61 ўқув йилида шу мактабнинг 4-синфида 11 қиз ўқиган. 1963—64 ўқув йилига келиб шу синфда фақат 3 қиз қолган. Кўпчилиги дарсларни ўзлаштиролмай қолиб кетишган.

Кўп қизлар йилдан-йилга ана шу тарзда ўқишдан четлаб қолишмоқда.

Бундай ҳолларга чек қўйиш вақти келди.

Роза САЙФИЕВА,
«Ўзбекистон хотин-қизлари» журналининг ходими.

Султон ҚОЛИБОЕВ.
«Совет Ўзбекистони» газетасининг адабий ходими.

16 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
№ 164 (12.818)

Ухшаши йўқ бу гўзал бўстон,
Достонларда битган гулистон —
Узбекистон деб аталур,
Уни севиб эл тилга олур.
Чиройлидур гўё ёш келин,
Икки дарё ювар кокилин;
Қорли тоғлар турар бошида,
Гул водийлар, яшнар қошида
Чор атрофга ёйганда гилам
Асло йўқдир бундайин кўклам.
Тоғлардаги қип-қизил лола
Бўлиб гўё ёқут пиёла,
Булоқлардан узатади сув
Эл кўзидан қочади уйқу.

Ҳамид ОЛИМЖОН.

Қ. Тўражонов фотоэтюди.

ЁШЛАР СЛЁТИ

Калинин районидаги 26-мактабда район мактабларини битирувчиларнинг слёти бўлди. Етуклик аттестати олган йигит-қизларнинг кўпчилиги механизатор, чорвадор, боғбон, слесарь, дурадгор сингари ўн олти ихтисос бўйича имтиҳон топширишди. Улар элимизда мўл-кўлчилик бўлишига муносиб ҳисса қўшиш учун колхоз ва совхозларга, корхоналарга бориб ишлашга аҳд қилдилар.

Т. ТОЛИПОВ.

ХАТЛАРДАН САТРЛАР

Қўқон. Шаҳарнинг Комсомол стадиони массивида янги 4 қаватли йирик панелли уй қуриб битказилди.

М. СУЛТОНОВ.

Самарқанд. Пойтахтнинг Ҳамза номли драма театри коллективи ўз спектакллари билан шаҳар аҳолисини хурсанд қилди.

И. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

Фарғона. Киров район марказидаги истироҳат боғида кенг экранли кинотеатр биноси қурилиб ишга туширилди. Киров номли совхозда иккита артезиан қудуғи ишлай бошлади.

А. СОЛИЕВ.

Чет эллардан келган медицина ходимлари Тошкентда

Осиё, Африка, Латин Америкаси ва Европа мамлакатлари медицина ходимларининг Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти томонидан чақирилган Халқаро семинари Ўзбекистон пойтахтида ўз ишини давом эттирмоқда.

Семинар қатнашчилари хотин-қизлар ва болалар соғлиғини сақлаш ишининг қўйилишини уч кун давомида ўргандилар. Улар Тошкент тўқимачилик комбинатида, Крупская номли болалар санаторийсида, шунингдек Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ленин номли ва Свердлов номли колхозларда бўлдилар.

Халқаро семинар ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзТАГ).

КЕЧА республикамизда

ЯНГИ СОВХОЗ

Янгийўллик мухбиримиз О. Тиловбердиев хабар қилади: Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасида янги чорвачилик совхози ташкил қилинди. Бу совхоз 25000 гектар майдонга эга бўлиб, чорвачиликка озуқа берадиган экинлар ва буғдой экилади.

МАКТАБ РЕМОНТИ ТУГАДИ

— Самарқанд район мактаблари орасида 101-мактаб биринчи бўлиб ремонтдан чиқарилди,— деб хабар қилади А. Нақибоев,— бу мактаб ремонти ўқувчи ва ўқитувчиларнинг кучи билан — жамоатчилик асосида уюштирилди.

ҲАМИША МЕҲНАТ ҚУЧОҒИДА

Пенсионер... Бу сўзда ўз квартирасида ўтириб, кичкина боғда ёки полизда иш билан овора бўлаётган кексайиб қолган чол образи одатда намоён бўлади. Лекин аслини олганда пенсияга чиққан кишилар тўғрисида бундай тасаввур юритиш унчалик тўғри эмас. Пенсионерлар орасида серташвиш кексалик, бутун халқнинг улкан яратувчилик меҳнатида фаол қатнашиш тарафдорлари тобора кўпайиб бормоқда.

...Федор Иванович Маклов бир неча йил муқаддам пенсияга чиққан эди. Қўқондаги разведка-пармалаш конторасн цехининг коллективи Чапаев дивизиясининг собиқ жангчиси, тажрибали бинокор нефтчини пенсияга самимий узатиб қўйган эди. Ф. И. Маклов кўп йил давомида комплекс вишка-монтаж бригадасига бошчилик қилган эди.

Федор Ивановичнинг тинчгина дам олиши, беташвиш кун кўриши учун барча шароит мавжуд эди. У соя-салқин боғи бўлган обод квартирага эга, пенсияси ҳам катта. Болалари маълумот олиб, мустақил ҳаёт йўлига кириб кетишган эди. Бу киши роҳатли ҳаёт кечириши мумкин эди. Аммо, Маклов, қўлига қурол олиб, Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилиб, граждан урушнинг оғир йўлларидан борганида, буни орзу қилган эдими. Қўлида — кучқувват бўлган Федор Иванович беиш ўтириши мумкинми ахир? Йўқ! Федор Иванович «қора олтин» разведкачиларининг жонажон оиласига яқинда яна қайтиб борди.

Вишка-монтажчилар коллективи Ф. И. Макловни хурсандчилик билан кутиб олишди. Бу кишилар орасида унинг кўпгина собиқ шогирдлари бор. Ҳозир Федор Иванович аввалги йиллардагидек яна меҳнатда намуна кўрсатмоқда, ёшларга далда бермоқда.

— Бизнинг замонамизда, — деди у, — пенсия дафтарчаси — қарилик аттестати эмас!

В. ТАТАРИНОВ.

Қўқон шаҳри.
(ЎзТАГ мухбири).

Олам янгиликлари

ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

СССР Олий Советининг IV сессиясида Н. С. Хрушчев доклади тўғрисида чет элларда баён этилган фикрлар

Халқаро жамоатчилик СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг СССР Олий Совети сессиясида қилган докладини зўр қизиқиш билан кутиб олди. Чет эл газеталари, радио ва телевидениеси бу ҳужжатни кенг шарҳлаб, СССР да ишлаб чиқариш ва миллий даромад ўсганлигини, совет кишиларининг фаровонлиги тобора ошиб бораётганлигини таъкидламоқда.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ

СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг «КПСС Программасини халқ фаровонлигини ошириш соҳасида бажариш чоралари тўғрисида»ги доклади Германия Демократик Республикаси бутун марказий матбуотининг асосий темаси бўлиб қолди. Газеталар шу воқеа ҳақидаги хабарларни биринчи саҳифаларида катта сарлавҳалар остида босиб чиқардилар. «Нейес Дейчланд» газетаси докладнинг баёнида бундай деб таъкидлайди: «Халқнинг турмуш даражасини ошириш соҳасида Коммунистик партия ва Совет мамлакатининг ҳукумати белгилаган ҳамда ўртоқ Н. С. Хрушчев парламент олдида баён қилиб берган чоралар Совет Иттифоқида коммунизмнинг моддий-техника базасини қуришдаги муваффақиятларга асосланганди́р».

Газеталар СССРнинг иқтисодий ва маданий ривожланиши ҳақида Н. С. Хрушчев келтирган маълумотларни эълон қилиб, буларнинг ҳаммаси муваффақият билан коммунизм қураётган совет меҳнаткашларининг буюк ютуқларини кўрсатувчи ёрқин мисолдир, деб таъкидлайдилар.

ИНДОНЕЗИЯ

АНТАРА агентлиги СССР Олий Советининг сессияси очилганлиги тўғрисида Москвадан олинган хабарни Индонезия газеталари редакциялари учун тарқатди. Бу хабарда КПСС Марказий Комитети Биринчи секретарининг сессияда қилган докладидан олинган рақамлар ва фактлар келтирилади.

Хабарда Совет давлати совет кишиларининг турмуш шароитини яхшилашни, Совет Иттифоқининг иқтисодий қудратини оширишни ўзининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблаётганлиги тўғрисида Н. С. Хрушчев докладида айтилган гаплар келтирилади. Агентлик Н. С. Хрушчев докладидан СССР да экономика ва маданиятнинг мислсиз даражада юксалганлиги тўғрисида, миллий даромаднинг ўсганлиги тўғрисида, Советлар мамлакатининг халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш соҳасида эришган ютуқларидан далолат берувчи маълумотларни эълон қилди. Шунингдек, совет деҳқонларини пенсия билан таъминлаш программаси тўғрисида ва совет меҳнаткашларининг иш ҳақи оширилиши ҳақида ҳам хабар берилади.

БОЛГАРИЯ

Болгариядаги марказий газеталар Совет ҳукумати бошлиғининг СССР Олий Совети сессиясида қилган докладининг батафсил баёнини «Халқ фаровонлигини ошириш — энг муҳим вазифа», «Совет халқи КПСС Программасини изчиллик ва қатъият билан амалга оширмоқда», деган катта сарлавҳалар остида эълон қилдилар.

Матбуот докладда колхозчиларга пенсия ва нафақалар тўлаш программаси тўғрисида ҳамда маориф, соғлиқни сақлаш, уй-жой-коммунал хўжалик, савдо ва умумий овқатланиш ходимлари ҳамда халқ хўжалигининг аҳолига бевосита хизмат кўрсатувчи бошқа тармоқларида ишлаётган ходимларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисида гапирилган жойларини алоҳида уқтириб кўрсатмоқда.

АҚШ

Нью-Йоркда чиқадиган газеталар Н. С. Хрушчев доклади ҳақидаги хабарларни «Куннинг энг муҳим воқеаси» деган рубрика остида эълон қилдилар. «Бош министр Хрушчев Катта Кремль саройида сўзлаган уч ярим соатлик нутқида, — деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси, — совет гражданларининг фаровонлигини оширишга қаратилган жуда кўп тадбирларни эълон қилди».

«Нью-Йорк таймс» газетасининг Москвадаги мухбири Генри Тэннер Совет ҳукумати бошлиғининг икки система ўртасидаги иқтисодий мусобақа перспективалари ҳақидаги гапларини уқтириб кўрсатади. «Хрушчев, — деб ёзади мухбир, — Қўшма Штатлар билан тинч иқтисодий мусобақада Совет Иттифоқи енгиб чиқади, деб олдиндан айтди... Хрушчев экономикани ривожлантириш ва омманинг турмуш даражасини ошириш Совет ҳукумати учун энг муҳим ва энг мароқли мақсад эканлигини айтди».

Газеталар, радио ва телевидение Совет Иттифоқида колхозчиларга пенсия ва нафақалар тўлаш системаси жорий қилиниши ҳақида, совет кишиларининг катта отряди — маориф, соғлиқни сақлаш, уй-жой-коммунал хўжалик ходимлари ҳамда аҳолига бевосита хизмат кўрсатувчи бошқа тармоқларда ишлаётган ходимларнинг иш ҳақи оширилиши тўғрисида американликларга хабар берадилар.

СССР халқининг моддий фаровонлигини ошириш йўлида Совет ҳукуматининг янги катта қадами Америка халқида катта таассурот қолдирди.

ҲИНДИСТОН

Тинч иқтисодий мусобақада социализмнинг капитализм устидан муқаррар ғалаба қозонишига СССР Министрлар Совети Раисининг ишонч билдирганлигини, шунингдек Совет Иттифоқида ишлаб чиқаришнинг ва миллий даромаднинг ғоят тез суръатлар билан ўсиб бораётганлиги тўғрисида докладда келтирилган маълумотларни газеталар катта сарлавҳаларда уқтириб кўрсатадилар. Колхозчиларга бериладиган пенсиялар тўғрисида Н. С. Хрушчев эълон қилган ва совет қишлоғи меҳнаткашларининг турмуш даражасини янада юксалтиришга ёрдам берадиган программа матбуотнинг катта эътиборини жалб этди. Газеталар Совет ҳукумати бошлиғининг нутқида совет қишлоқ хўжалигининг муваффақиятлари ва истиқболлари ҳақида гапирилган қисмини баён қилиб, меҳнаткашларнинг моддий манфаатдорлигини сақлашдан иборат ленинча принципга риоя қилиш СССР да қишлоқ хўжалиги унумдорлигини янада оширишга имкон беради, деб ишонч билдирилганлигини уқтириб кўрсатадилар.

ФРАНЦИЯ МЕҲНАТКАШЛАРИ МОТАМДА

ПАРИЖ, 14 июль. (ТАСС). Франция меҳнаткашлари мамлакат Коммунистик партиясининг шон-шарафи ва ор-номусини неча ўн йиллар мобайнида ўзида мужассамлаштирган киши билан — Морис Торез билан видолашмоқдалар.

Умумий меҳнат конфедерациясига кирувчи шахтёрлар миллий федерацияси ўзининг бу ерда эълон қилинган баёнотида меҳнаткашларнинг дилидаги қайғуни изҳор этди. Федерация раҳбарлиги мамлакатдаги ҳамма шахтёрлар номидан Морис Торез билан сўнгги марта видолашди. Морис Торез ўсмирлик чоғидан бошлаб шахтада ишлаган эди.

Ивридаги «С. К. Ф.» заводининг бошланғич партия ячейкаси (Морис Торез кўп йиллар мобайнида шу ячейканинг аъзоси бўлган эди) Франция Коммунистик партияси раҳбарлигига мактуб юборди. Бу мактубда металлист ишчилар «Франция ишчилар синфи ва халқининг бахт-саодати йўлида Торезнинг берган сабоқларига содиқ бўлиб қоламиз», — деб ишонтирмоқдалар.

АВВАЛГИ ПОЗИЦИЯЛАРДА

БОНН, 14 июль. (ТАСС). Германия Федератив Республикасининг ташқи ишлар министри Шредер НАТОнинг «кўп томонли» ракета-ядро кучлари тезроқ вужудга келтирилишини ёқлаб чиқди ва бу кучларни вужудга келтириш Бонн учун ядро қуролига эга бўлишнинг энг қулай воситасидир, деб таъкидлади.

Шредер Ғарбий Германия телевидениеси орқали сўзга чиқиб, Боннинг НАТО ракета-ядро флотида қатнашиш ниятига қарши Совет ҳукуматининг норозилик нотаси Германия Федератив Республикасининг ички ишларига «аралашишдир» ва уни «рад қилиш» лозим, деб даъво қилди.

САЙГОН ЁНИДА ЖАНГ

НЬЮ-ЙОРК, 14 июль. (ТАСС). Кеча Сайгондан 45 миля шимолроқда Жанубий Вьетнам қўшинлари билан партизанлар ўртасида бўлиб ўтган қуролли тўқнашув вақтида Американинг 3 офицери ва Жанубий Вьетнамнинг ўн тўққиз солдати ўлдирилди, деб хабар беради Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири. Бир американлик ва йигирма бир жанубий вьетнамлик солдат ярадор бўлган.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИДА

МОСКВА, 14 июль. (ТАСС). Бугун Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши Ижроия комитетининг XIII мажлиси очилди.

Ижроия комитетининг ишида Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. Тодоров, Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукумати раисининг ўринбосари А. Апро, Германия Демократик Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари Б. Лейшнер, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Д. Моломжамц, Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари П. Ярошевич, Румыния Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Бирлэдяну, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. А. Лесечко, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукумати раисининг ўринбосари О. Шимунек қатнашмоқдалар.

Мажлис иқтисодий ва илмий техника ҳамкорлигига доир муҳим масалаларни муҳокама қилади. Мажлисга Чехословакия Социалистик Республикасининг вакили О. Шимунек раислик қилди.

ИНДОНЕЗИЯДА НАЦИОНАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИШ

ЖАКАРТА, 14 июль. (ТАСС). Мамлакат ичида бензин ва бошқа нефть маҳсулотлари билан савдо қилувчи чет эл корхоналарининг ҳаммасини давлатнинг «Пертамин» нефть компанияси ихтиёрига топшириш тўғрисида Индонезия ҳукумати қабул қилган қарорни бажариш юзасидан кеча «Шелл» компаниясига қарашли савдо корхоналарининг Шимолий Суматра, Сулавеси ва мамлакатнинг бошқа баъзи жойларидаги мулкини давлат қўлига топшириш маросими бўлиб ўтди.

ЖАЗОИРДА ХАЛҚ МИЛИЦИЯСИ

ЖАЗОИР, 14 июль. (ТАСС). Жазоир газеталари Жазоирда халқ милициясини тузиш тўғрисида президент Бин Белланинг баёнотини эълон қилдилар. Баёнотда қуролли милиция Миллий озодлик фронти партиясининг раҳбарлигида тузилмоқда, деб таъкидланади. «Бу милиция, — дейилади баёнотда, — ҳам ички, ҳам ташқи душманларга қарши мамлакатда социалистик революцияни ҳимоя қилишга мўлжалланган. Милиция халқ оммасининг ёрдамида ва маъмурлар билан ҳамкорликда контрреволюция агентларини фош қилиши ва зарарсизлантириши лозим».

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ — ЯМАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ БИТИМИ

ҚОҲИРА, 14 июль. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир билан Яман Араб Республикасининг президенти Салол координациялаштирувчи қўшма кенгаш тузиш ҳақидаги битимни кеча бу ерда имзоладилар.

Битимга кўра, координациялովчи қўшма кенгашга Бирлашган Араб Республикаси, Яман Араб Республикаси президентлари, шунингдек иккала мамлакатнинг бошқа вакилларидан бир неча киши киради. Кенгаш иккала мамлакат бирлигини мустаҳкамлаш имкониятларини ўрганади ва шунинг учун зарур бўлган чораларни кўради, иккала мамлакатнинг сиёсий, ҳарбий, иқтисодий, социал ва маданий соҳалардаги сиёсатини планлаштириб ва координациялаштириб боради.

Битимга мувофиқ, бир қанча қўшма органлар, жумладан, сиёсий, иқтисодий, маданий, ахборот комитетлари, бирлашган ҳарбий қўмондонлик тузилади. Бирлашган қўмондонлик ҳар иккала мамлакат армияларини ўргатишни ва шу армияларнинг таъминотини координациялаштириб туради, оператив планлар ишлаб чиқиб, уруш вақтида ана шу планларнинг амалга оширилишини контроль қилиб боради, ҳамда уруш бўлиб қолган ёки уруш хавфи туғилган тақдирда, зарур чораларни кўради.

Битим ҳар иккала томон уни ратификация қилиши биланоқ дарҳол кучга киради.

Ишончсизлик билдирдилар

МОГАДИШО, 14 июль. (ТАСС). Бугун Сомали Республикасининг Миллат мажлиси Абдуразоқ Ҳожи Ҳусайн бошлиқ ҳукуматга ишончсизлик билдирди. 59 депутат ҳукуматга қарши, 57 депутат ҳукуматни ёқлаб овоз берди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА босилгандан кейин

«ХОТИРЖАМЛИККА ЎРИН ЙЎҚ»

Сурхондарё область партия комитети «Совет Ўзбекистони» газетасида (1964 йил 9 июнь, 132-сон) босилган «Хотиржамликка ўрин йўқ» сарлавҳали танқидий мақолани бюро мажлисида муҳокама этиб, редакцияга қуйидагиларни хабар қилди:

Мақолада областда ғалла ўрим-йиғими ва давлатга дон сотиш сустлиги тўғри танқид қилинган. Шўрчи ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Коммуна», Чкалов номли, «Шарқ юлдузи» ва «Оқ олтин» колхозлари ғалла ўрим-йиғимини ташкил қилишда жиддий камчиликларга йўл қўйгани аниқланди. «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси В. А. Коротких, бирлашманинг жойлардаги органлари адресига айтилган танқидий мулоҳазалар ҳам тўғри деб топилди.

Область партия комитетининг бюроси қишлоқ хўжалик машиналари ремонти ва ғалла ўрим-йиғимини қониқарсиз ташкил қилгани учун В. А. Короткихни қаттиқ партиявий жазога тортди. Бюро «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг бошлиғи Коротких, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш бошқармаси, ишлаб чиқариш бошқармалари бошлиқлари, партия комитетларининг секретарларидан мавжуд комбайнлар ва бошқа хил машиналарни ишга солиб, ғалла ўрим-йиғими ва давлатга дон сотишни тезлаштиришни талаб этди.

«ИНСОН КЎНГЛИ НОЗИК»

«Совет Ўзбекистони» газетасида (1964 йил 27 май, 121-сон) ахлоқ темасида юқоридаги сарлавҳали мақола босилиб, унда айрим колхоз раҳбарлари, жумладан Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Узбекистон ССР 30 йиллиги» колхози раҳбарлари меҳнаткашларга ғамхўрлик қилишда жиддий камчиликларга йўл қўяётгани қаттиқ танқид қилинган эди.

Шарофат Мираҳмедова меҳнатсевар, жафокаш аёллардан эди. Бироқ кейинги вақтларда касал бўлиб, узоқ вақт касалхонада ётди, моддий қийинчиликка дуч келди. Колхоз раҳбарлари бундан тўла хабардор бўлганлари ҳолда беморни даволаш, руҳан қўллаб-қувватлаш, моддий жиҳатдан ёрдам кўрсатиш ҳақида ўйлаб ҳам кўрмадилар.

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари М. Камолов шу муносабат билан редакцияга қуйидагиларни хабар қилди.

Текширишда «Инсон кўнгли нозик» сарлавҳали танқидий мақолада кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланди. «Узбекистон ССР 30 йиллиги» колхози правлениесининг қарори билан Шарофат Мираҳмедовага бир йўла 50 сўм ёрдам пули берилди. Утган 10 ой учун 397 сўм пул тўлашга қарор қилинди. Қарорга асосан, ҳар ойда 39 сўм 77 тийин пенсия тайинланди. Уй-жойини ремонт қилиш, томорқасидаги экинларни ишлашда жамоатчилик ёрдам беради.

ЯНГИ китоблар

Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти қуйидаги китобларни чиқарди:

Ҳамид Олимжон. МУҚАННА. Тарихий драма. Рус тилида. Ўзбекчадан Владимир Державин таржимаси. 152-бет, тиражи 10.000, баҳоси 27 тийин.

Чингиз Айтматов. САРВҚОМАТ ДИЛБАРИМ. Повестлар. 340-бет, тиражи 60.000, баҳоси 72 тийин.

Шуҳрат. ИШҚИНГДА ЁНИБ... Шеърлар тўплами. 176-бет, тиражи 5.000, баҳоси 34 тийин.

Ч. Лодойдамба. ОЛТОЙ ТОҒЛАРИДА. Русчадан Эркин Носиров таржимаси. 160-бет, тиражи 5.000, баҳоси 65 тийин.

«Ёш гвардия» нашриёти қуйидаги китобни нашр этди:

Аббос Муҳиддин, Ҳамид Тожибоев. ОТАШ ҚАЛБЛИ ҚИЗ. Повесть. 160 бет, тиражи 20.000, баҳоси 41 тийин.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

ЭЪЛОНЛАР • ТОМОШАЛАР • РЕКЛАМАЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

УЗБЕКИСТОН ССР ВА РЕСПУБЛИКА КОМПАРТИЯСИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

18.00 дан. **Қашқадарё область меҳнаткашларига бағишланган эшиттиришлар:**

«Қарши чўли мўл-кўлчилик ўлкасига айланади». Суҳбат. «Дўстлик йўли». Телеочерк. Телевизион янгиликлар. «Чироқлар». Телеинсценировка (А. Ҳасанов ҳикояси асосида ишланган). «Қарши чўли» деган ҳужжатли фильм. (Рус тилида).

Телевизион янгиликлар (рус тилида). «Эл дастурхонига». Телеочерк. Қашқадарё область машъаллари студиямизда. Халқ талантлари концерти. (рус ва ўзбек тилларида). «Кўҳна шаҳарларнинг ёшлиги». Телеочерк. «Сўз — шоирларга». «Сув келади, нур келади». Телеочерк. «Холисхон». Муллатўйчи Тошмуҳамедов номидаги Қашқадарё область музикали драма театрининг спектакли.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/VII **Шаҳризода, Штраусиана, Болеро. 17/VII да Фауст.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА — **Огаҳий номли Хоразм театрининг хайрлашув гастроллари — 16/VII да Концерт (2 бўлимда). 17/VII да Сўнгги хон.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Крепостной актриса — «МИР», «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Мутлоқ махфий — «ВАТАН», «ЁШ ГВАРДИЯ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (1-залда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 1 ярим, кеч 6-40 минут ва 10да). «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Итальянча қўйди-чиқди — «ВАТАН» (кеч соат 8 ва 10да).

Шоҳсанам ва Ғариб — «НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10-40, кундуз 3-20 минут, 5 ва кеч 8 яримда).

Серқуёш водий серенадаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12.4 ва кеч 8 да).

Сентябрдаги севги — «ДРУЖБА» (2-залда кундуз ва кечқурун).

Антоша Рыбкин — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Мишка, Серёга ва мен — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 9-10 минут ва 10 яримда).

Мутлоқ махфий — «ВАТАН», «ФЕСТИВАЛЬ», «ШАРҚ».

Хор табақа (1 ва 2-серия) — «ОКТЯБРЬ».

Итальянча қўйди-чиқди — НАВОИЙ номли, «ХЕВА», ФРУНЗЕ номли.

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон контораси
КИНОТЕАТРЛАР ЭКРАНИГА
янги бадиий фильмлар чиқаради:

РОМЕО, МЕНИНГ ҚЎШНИМ

НОМЛИ ОЗАРБАЙЖОН ФИЛЬМИ.

Сценарий автори — Е. Есьман (И. Прут иштирокида).
Постановкачи режиссёр — Ш. Маҳмудбеков.

Бош ролларда:
А. Шенгелая, А. Искандеров, А. Нерсесян, К. Козьмина.

Тоғ ёзи қисқа

Сценарий автори — Н. Атаров.
Постановкачи режиссёр — А. Манасарова.

Ролларда:
Стриженов, Чернова, Колофидин, Кашпур Максимова.
«Мосфильм» киностудияси ишлаган.

ПАЛИАСТОМИ
НОМЛИ КЕНГ ЭКРАНЛИ ФИЛЬМНИНГ ОДДИЙ ВАРИАНТИ.

Ленин номли якка буюртма кийим тикиш фабрикасининг

3-модалар ательеси

ЯККА БУЮРТМА КИЙИМ ТИКАДИГАН

ЯНГИ ЦЕХ ОЧДИ

Буюртмачилар материалидан ички кийим, чойшаб-жилд, ошхона кийимлари тикиш ва ремонт қилиш учун

ЗАКАЗ
ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Заказлар ҳар қанча қабул қилиниб, тезликда бажарилади.

1-БОСМАХОНАГА
линотипчилар
КЕРАК

Тошкент шаҳар, Ҳамза кўчаси, 21-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Олтинкўл кўчаси, 2-проезд, 140-уй, 3-квартирада турувчи **Руфина Александровна Зюкинанинг** шу уйда турувчи Пётр Сергеевич Зюкиндан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Ленин район халқ судида кўрилади.

9-Январь кўчаси, Тамбур тупик, 16-уйда турувчи **Зинаида Георгиевна Захарованинг** шу уйда турувчи Геннадий Константинович Захаровдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545, Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604 Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.
Р. 02380. ИНДЕКС — 64543. № Б. — 164.